27րդ ՏԱՐԻ   ԹԻՒ 7387   10 ՕԳՈՍՏՈՍ 1910   ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ   23 Août 1910   27me année   N. 7387

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Գրութիւնք ետ չեն տրուիր
Ծանուցագրութեան պայմանները տեսնել Դրդ էջը
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք
ԱԶԳԻՆ ՕՐԱԹԵՐԹԸ

10 PARAS

آرەولك
ارمنيجە يومى و سياسى غزتە
صاحب امتيازى قرەكين بوياجيان
درعليه غلطه

AREVELK
JOURNAL ARMNÉNIE
Directeur Propriétaire
Karekin Boyadjian
Cons/ple Galata

ԱՅՍՕՐՈՒԸՆԷ ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք ՄԵՐ ՆՈՐ ԹԵՐԹՕՆԸ

Որ մեծ գրգիռ յառաջ պիտի բերէ գրական հրապարակին վրայ

ԸՆՏԱՆԻՔ, ՊԱՏԻՒ, ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

Պոլսական կեանքէ քաղուած որուն մէջ պիտի երեւան հայ ջիղերը, իրենց իսկական գոյնով: Մեծատուններու ընտանեկան ներքին կեանքը, ճոխ ու շողշողուն արտաքինին ետեւ ծածկուած ամբողջ ապականութեամբը եւ վերջապէս յանուն ԸՆՏԱՆԻՔԻ, ՊԱՏՈՒԻ եւ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆԻ գործուած նախճիրները: Պոլսահայ բարձր դասը երբեք այնքան հզօր եւ անաչառ կերպով նկարագրուած չէ, որքան այս եզական գործին մէջ:

Վէպին նիւթը իրական է բոլորովին: Այս գրական, երգիծական և միանգամայն յուզումնալից վէպը ապահովաբար գլուխ գործոցն է

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆԻ

այս վիպասանութեան հեղինակին, որ արդէն ծանօթ է հայ գրական աշխարհին իր բազմաթիւ երգիծական և վիպական գրուածքներով:

ԸՆՏԱՆԻՔ, ՊԱՏԻՒ, ԲԱՐՈՅԱԿԱՆԸ վստահ ենք որ յարաճուն հետաքրքրութեամբ մը պիտի լափուի ԱՐԵՒԵԼՔԻ բոլոր ընթերցողներուն կողմէ:

Չմոռնանք ըսելու որ այս վէպը ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆԻ ԱՆՏԻՊ գործերէն մէկն է եւ երբեք չէ հրատարակուած ուրիշ տեղ:

Արտատպումը բացարձակապէս արգիլուած է

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ

Ազգային կամ Թաղային վարժարաններուն հետզհետէ ստացած անկերպարան և չփոթ վիճակէն երթալով կ'օգտուին մասնաւոր կամ անհատական վարժարանները, թէ նոր ի նորոյ ծնունդ առնելով և թէ եղածներն օր քան զօր աւելի աշակերտ և աշակերտուհի քաշելով Ազգ. վարժարաններէն:

Իրաց արդի երեւոյթը նկատի առնելով շատ հեռու չհամարուիր այն օրը, երբ կամ բոլորովին պիտի պարպուին Թաղային վարժարանները և կամ ամենայետին աղքատները տղայ պիտի ձգեն անոնց մէջ: Ըստ որում մասնաւոր կամ անհատական վարժարանները պարտաւոր չեն զգար ինքզինքնին ձրի աշակերտներ ընդունելու, քանի որ հասոյթի ուրիշ աղբիւր չունին բացի աշակերտական թոշակներէ, և իրենց հիմնադիրները այդ հաստատութիւնները բարեգործութեան համար չէ որ բացած են:

Կը հետեւի ուրեմն թէ ազգին մտաւորական դասակարգը հետզհետէ մեծ անհաւասարութիւններ պիտի ունենայ, բարեկեցիկ դասի տղաքը աւելի բարձր կրթութիւն մը պիտի ունենան. իսկ աղքատիկ դասինը պիտի մնայ ինչպէս նիւթապէս՝ նոյնպէս և իմացականապէս աղքատ վիճակի մէջ: Ասոր արդիւնքը ժողովուրդը աւելի շերտաւորել է և դասակարգերու բաժնել է տարբեր բան չըլլար, և այդ բանն ալ արդի հաւասարութեան և ժողովրդավարութեան սկզբունքներուն ու ոգիին բոլորովին հակառակ բան մըն է: Մինչդեռ կրթութեան և դաստիարակութեան միջոցաւ է որ այդ սկզբունքները և ոգին կրնային ընդհանրանալ տարածուիլ և արմատ բռնել ամէն խաւերու մէջ, այժմ կրթութեան ու դաստիարակութեան անհաւասար բաշխումն է դժբաղդաբար որ տեղի կ'ունենայ, պարագայ մը՝ որ պէտք է ամենուն ուշադրութիւնը գրաւէ:

Բայց ազատ մրցման ներկայ ժամանակիս մէջ անհրաժեշտ հարկի մը ծնունդ են մասնաւոր կամ անհատական վարժարանները՝ որոնք դեռ շատ պիտի աւելնան արդի պայմաններուն նայելով, և որոնք եթէ կերպով մը վնասեն ազգային կամ Թաղային վարժարաններուն, ուրիշ կերպով մեծ ծառայութիւն կը մատուցանեն ազգային ընդհանուր կրթութեան և դաստիարակութեան գործին, վասնզի.

1. Դրդիռ կ'ուտան ազգային կամ Թաղային վարժարաններուն իրենց հետ մրցելու և բարեկարգուելու,

2. Իրենց կրթնած և դաստիարակած աշակերտները ազգին զաւակներն են դարձեալ, որոնք առանց ազգին վրայ բեռ ըլլալու՝ կը կրթուին այդպէս լոկ իրենց ծնողաց ծախքերով և մասնաւոր վարժարաններու նախաձեռնութիւնովը:

3. Ամենէն աւելի սա ծառայութիւն կընեն մասնաւոր վարժարանները, որ Հայ աշակերտներ կազատեն օտարազգի վարժարանները երթալու հարկէն, որ ազգութենէ ուծացման վտանգն այնքան ակներեւ ըլլալով հանդերձ՝ մինչեւ ցարդ կարելի չէր եղած այդ վտանգին առաջքն առնել: Եւ այժմ մեծագոյն մասամբ մասնաւոր վարժարաններուն կը վիճակուի այդ կարեւոր հարցին գոհացումը, չի գիտուած է թէ ընդհանրապէս այն ծնողքներու զաւակներն են ատոնց աշակերտողները որ անպատճառ օտար հաստատութեանց պիտի դիմէին իրենց տղոց տալու կրթութիւն մը ու լեզուներու և գիտութիւններու հմտութիւն մը որ չէին հաւատար թէ ազգային վարժարաններու մէջ հնար ըլլար ձեռք բերել:

Այս երեակ տեսակէտով կարեւոր դեր մը ունին կատարելու մեր մէջը մասնաւոր վարժարանները, երբ մանաւանդ անոնց հիմնադիրներուն ձեռնհասութիւնը ու կարողութիւնը անժխտելի ըլլայ: Եւ արդէն այդպէս եղողներն են որ լեցուն աշակերտներ ունին՝ թէ ցորեկօթիկ և թէ գիշերօթիկ:

Բնական է թէ կրթական նախարարութիւնը իր կողմէն շատ գոհ մնայ այդպիսի մասնաւոր վարժարաններու գոյութենէն, քանի որ իրմէ կարտօնուին և կը հաստատուին, այսինքն ուղղակի իր հսկողութեան ներքևը կը համարուին, մինչ ազգային կամ թաղային վարժարանները դեռ այդ կացութեանը չենթարկուեցան հակառակ կառավարութեան այդ մասին բրած ջանքերուն: Ասոր համար շատ դիւրահասկնալի է թէ ինչ պատճառով կրթական նախարարութեան կողմէ մրցանակի այնքան ճոխ նուէրներ կը տրուին մասնաւոր վարժարաններու աշակերտներուն պարգեւաբաշխութեան հանդէսներու առիթներով՝ իսկ ազգային կամ թաղային վարժարաններուն ոչինչ չեն տրուիր:

Բոլոր այս հանգամանքներով ուրիշ անհրաժեշտ պէտք մը կը լրացնեն մասնաւոր վարժարաններու մէջ, Նիկողոսեան աղջկանց՝ երկրորդական վարժարանն ի Բանկալթի, ուր անհամար թիւով հայ ընտանիքներու աղջիկները պիտի ստիպուէին օտարազգի վարժարանները երթալ, եթէ անիկա գոյութիւն չունենար 7–8 տարիէ ի վեր և խնամեալ կրթութիւն մը չի ջամբէր իրեն դիմող ուսանողուհիներուն և եթէ գեղարուեստի ու լեզուներու ուսուցման տեսակէտով բան մը պակաս թողած ըլլար:

Նոյն իսկ իր Յուլիս 27ին կազմակերպած տարեկան հանդէսը Իւնիօն Ֆրանսէզին մէջ, վկայականներու և մրցանակներու բաշխման առթիւ, Եւրոպական վարժարաններու ամենաշքեղ ու ամենափայլուն հանդէսներէն վար չէր մնար, և ցոյց կուտար թէ վարժարանաց հետ բաղդատելով ոչ ինչ պակաս կը թողուր, առաւելութիւն ըլլալով հայեցի հարազատ կրթութիւն մը:

Հետեւաբար անհրաժեշտ է որ հայ ծնողքները գնահատեն այսպիսի մասնաւոր վարժարանները եւ նախապատուութիւն տան անոնց օտար վարժարաններուն վրայ:

Իսկ Թաղային կամ ազգային վարժարանաց վարիչ մարմիններուն ալ պարտականութիւնն է անտարբեր չմնալ, մրցման ազնիւ ոգւով տոգորուիլ և իրենց խնամոց յանձնուած աշակերտները ու աշակերտուհիները զուրկ չձգել ժամանակիս պահանջած ուսմանց քանակէն ու որակէն, հակառակ պարագային անոնց մեղքին տակ մնացած կ'ըլլան, քանի որ անոնցմէ շատերը նիւթական անկարելիութիւն ունին մասնաւոր կամ օտար վարժարաններ երթալով պէտք եղած մտաւոր սնունդն ստանալու. այլ ստիպուած են ազգին տուածովը գոհանալու:

ՄԱՐԿՈՍ ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ՆԱՄԱԿ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱՅԷՆ

(ՄԵՐ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԹՂԹԱԿՑԷՆ)

Սօցիալ Դեմօկրատները եւ Մակեդոնիոյ վիճակը.— Հրոսախումբերը եւ պուլկար կառավարութիւնը:

Սօֆիա

Անցեալ օր, յուլիս 31ին, տեղւոյս Սօցիալ-Դեմօկրատ կազմակերպութեան նախաձեռնութեամբ հրապարակային ժողով մը տեղի ունեցաւ ուր խօսեցան կուսակցութեան կարեւոր անդամներէն ոմանք:

«Նկատի ունենալով որ՝

1. Թէ Մակեդոնիա դէպքերու վայր կը դառնայ նորէն, որով Պալքաններուն մէջ խաղաղութիւնը վրդովուելու վտանգ կը տեսնուի

2. Թէ Մակեդոնիոյ մէջ առաջ եկած անիշխանութիւնը եւ սարսափի դրութիւնը արդիւնք է միատեսակ ինչպէս ժէօն-Թուրք ռէաքսիօնէրական-շովէնական համաթուրք կառավարութեան, նոյնպէս եւ գրգռիչ համապուլկար քաղաքականութեան, Թուրքիոյ նոր ռէժիմին, Պուլկար ազգայնականներու, պուլկար կառավարութեան եւ Սօֆիայի պալատան կողմէ

3. Թէ ինչպէս ժէօն-Թուրքերու քաղաքականութիւնը, նոյնպէս եւ պուլկար կառավարութեան և պալատան քաղաքականութիւնը կը հետեւին միմիայն կառավարող քամարիլլային շահերուն, եւ բնաւ չեն համապատասխաներ ժողովրդական լայն խաւերու եւ գործաւորական դասակարգի շահերուն: Թէ Մակեդոնիոյ մէջ վառուած կրակը կը հրահրէ թէ պուլկար եւ թէ Թուրք շովէն մամուլէն:

4. Թէ խրաւարար կարգ եւ խաղաղ հասարակական-քաղաքական կեանք մօտաւոր Արեւելքի մէջ կը գոյանայ միմիայն այն ատեն երբ պալքանեան ազգերը ձգեն միջազգային սոսկալի ատելութիւնը և համերաշխին Պալքանեան Դաշնակցութեան մը շուրջը, սա որոշումները տուաւ.

Ա. Բուռն կերպով կը բողոքենք ժէօն-Թուրք ռէաքսիօնէրական-շովէնական համաթուրք քաղաքականութեան դէմ: Օտարազգիներէ զէնքերը հաւաքելու և Թուրքերը զինելու գործադրութեան կերպին դէմ:

Բ. Բուռն կերպով կը բողոքենք պաշտօնական և «փաթրօթար»ական Պուլկարիոյ գրգռիչ քաղաքականութեան դէմ հանդէպ Թուրքիոյ նոր ռէժիմին: Կազմել եւ ղրկել գրգռիչ հրոսախումբեր եւ գրգռիչ գործակալներ մեր դրացի երկրին մէջ՝ այս պարագային մենք կը համարենք ամենամեծ ոճիրը ազգային շահերու հանդէպ, որուն անունով կը գործեն պուլկար կառավարիչները և ազգայնականները:

Գ. Կը բողոքենք Թուրքեւպուլկար շովէն մամլոյ անհանդուրժելի ընթացքին դէմ, որ այս վարկեանիս ազգային ատելութեան կրակն է որ կը հրահրէ:

Դ. Կը հրաւիրենք Թուրքեւպուլկար գործաւորութիւնը և քաղաքացիութիւնը, որ մեր բողոքին համակիր է, գոչելու. «Անկցի՛ շովինիզմը, Կեցցէ՛ պալքանեան ազգութեանց համերաշխութիւնը, Կեցցէ՛ Պալքանեան Դաշնակցական հանրապետութիւնը»:

⁂

Մէկ քանի օր առաջ Պալքանսկա Թրիպունա գրած էր թէ այն հրոսախումբերը և վոյվոտները, որոնք անցան սահմանագլուխը, ղրկուած էին պուլկար կառավարութեան կողմէ և թէ Նախարար Լեապչէֆ դրամ կը բաշխէ եղեր վոյվոտներու: Նոյնպէս այդ թերթը գրած էր թէ Լեապչէֆ մէկ քանի մակեդոնական գործիչներու յայտարարած էր որ պատերազմի յայտարարութիւնը պատրաստուած է կառավարութեան կողմէ, բայց ցարդ մերժած է ստորագրել:

Ասիկա ժամանակին մեծ խռովութիւն առաջ բերաւ քաղաքական և կառավարական շրջանակներուն մէջ: Բրեբորէծ անմիջապէս հերքեց, բայց այնպէս մը հերքեց որ կասկած կ'արթնցնէ թէ Լեապչէֆ իսկապէս դրամ տուած է ուրիշներու միջոցաւ մակեդոնական գործիչներու:

Թրիպունա նորէն կը հաստատէ իր անցեալ օրուան գրածը նոյն խնդրոյ մասին: Ուրիշ ալ կը գրէ հետեւեալը. «Հասարակութիւնը խաբելու համար, կառավարութիւնը «Բրեբորեց»ի միջոցաւ սուտ կերպով կը սուէ: Պաշտօնաթերթը իր վերջին թիւին մէջ մերժելով կառավարութեան վերագրուած միջամտութիւնը վոյվոտներու դրամ տալու և զանոնք Մակեդոնիա ղրկելու մասին, միւս սիւնակին հետ մէկտեղ հետեւեալն ալ կը գրէ. «Վոյվոտները, որոնց անունները կապ ունին այժմեան Մակեդոնիոյ մէջ պատահած դէպքերուն, շատոնց արդէն հոն են, այնպէս որ ոչ կարելի էր առաջուընէ հրահանգներ տալ, և ոչ ալ նոր հրահանգներ տալ.» Շատոնց այս վոյվոտները հոն են եղեր: Երբէ՞ն ի վեր հոն կը գտնուին Չէրնօփէէֆ, Թանէ Նիքօլօֆ և Արսօթօլ վոյվոտները: Ե՞րբ մեկնեցան և վերադարձան Պուչուքօֆ և Ձանքօֆ վոյվոտները: 25 օր առաջ անոնք Պուլկարիա չէին: Հապա՞ Վառնայի համագումարը և Սօֆիայի համաժողովը ե՞րբ էին: Հապա Ռիլայի վանքին խորհրդակցութիւնները, երբ Թաքէֆն ալ հոն էր, ե՞րբ կատարուեցան: Մենք գիտենք թէ նորէն դաւաճաններ պիտի կոչուինք, բայց հասարակութիւնը այլեւս կը գիտէ թէ որո՛նք կը դաւաճանեն ազգային շահերուն: Փաստերը մէջտեղն են: Հասած փախստականները ամենալաւ փաստն են:»

Թրիպունայի խմբագիրներէն մէկուն Մակեդոնիայէն նոր վերադարձող վոյվոտ մը հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրած է. «Նախարար Լեապչէֆ կանչեց վոյվոտներէն ոմանք և յայտարարեց թէ յեղափոխական գործունէութեան օգտակար վայրկեանը հասած է, քանի որ Պուլկարները կրնան ուրիշ անգամ թոյլ չտալ որ իրեն և Կեառէֆի նմաններուն՝ պետութեան պիւտճէին տիրելէ: Խորհուրդ տուաւ մեզի տեսնել Մաթոֆը (Վրհովիստներուն պետը), ինչ որ կատարեցինք: Մաթոֆը մեզ ըսաւ թէ, Ալեքսանդր Տիմիթրօֆ, երկրագործական պանքայի պաշտօնեայ և երեսփոխան, որ ներքին կազմակերպութեան ներկայացու-

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (1)

ԸՆՏԱՆԻՔ, ՊԱՏԻՒ, ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

(ՊՈԼՍԱՀԱՅ ՔԱՐՔԵՐ)

ՀԵՂԻՆԱԿ՝

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԳԼՈՒԽ ԱՌԱՋԻՆ

Ժամերէ ի վեր, հո՛ն դուռը, դրան ետեւ, կը սպասէր դեկտեմբերի ցուրտ ու ձիւնոտ օդով մը: Աղքատախնամի անդամները, նիստը, իրենց կիրակնօրեայ սովորական նիստը կ'ընէին, կարգաւ նըպաստ բաժնելով հոն հաւաքուած բազմութեան որոնք արդէն իբրեւ նպաստընկալ արձանագրուած էին և կուգային իրենց յատկացուած գումարը առնելու:

Ինք, հէ՛գ կինը, առաջին անգամն էր որ կուգար. տակաւին չէր արձանագրուած, հետեւաբար զինքը չէին կանչեր:

Դռնապանը բաց էր որ միւսներուն գործը լմննալէն ետքը, պիտի կրնար ներս մտնել ու խնդիրքը ներկայացնել ժողովքին:

Սանձնաշնորհեալները, բաղդաւորները հետզհետէ կը կանչուէին.

— Թէքիրտաղցի Թագուհի, [illegible] Տէրէցի Սուրբիկ, [illegible] Թումիկ, [illegible]ն.

Ու ետ՛ դռնապանին հրաւէրներովը ներս կը մտնէին, իրենց [illegible] կ'առնէին և [illegible] մատրագրէին կամ խաչ մը կը [illegible]ին իրենց, ուսումնական վիճակին աստիճանին համեմատ:

Ոմանք երբեմն դիտողութիւն մը, խնդիրք մը, խօսք մը կ'ունենային ընելիք, վեհերոտ, սարսափահար կերպարանքով մը.

— Էֆէնտիներ, Աստուած մէկ օրերնիդ հազար ընէ, Աստուած ձեր քէսէներուն պէրէքէթ տայ... մէկ աղաչանք մը ունիմ, զաւակներնուդ գլխուն համար... սա ամիս...

— Հայտէ՛, հայտէ՛, կը լսուէր խոշոր ու դաժան ձայնը ատենապետին, էւել խօսքի պէտք չկայ, փարադ առի՛ր, գործդ լմնցա՞ւ, հայտէ՛, առասպաղ քաշէ՛...

Ու քարտուղարին դառնալով.

— Ասկէ ետքինը ո՛վ է նէ՛ կանչել տուր նայինք...:

Եւ թնդրարկուն դռնապանին հրմշտուքներովը դուրս կը նետուէր, առանց խօսքը կարենալ աւարտելու:

Դուրսը, իրենց կարգին սպասողները, կծկածոտ, գրեթէ թշնամական ակնարկներ կ'ուղղէին դրան ետեւ նստող նորեկ կնոջ: Այդ անծանօթը որ ապահովաբար կուգար նպաստ խնդրելու, մրցակից մըն էր որ իրենց բերնէն պատառ մը հաց խըլելու կը պատրաստուէր: Եւ ահա՛ չեղակի ակնարկները հետզհետէ կը ծանրանային իր վրայ, նեղացուցիչ, անպատկառ սեւեռումով մը:

Պառաւ մը, չոր ու նիհար, թոմթըռակած մազաղաթացեալ մորթով, ա՛լ չկըրնալով զսպել իր հետաքրքրութիւնը, ելաւ նորեկին մօտ եկաւ, հարցուփորձելու, բան հասկնալու համար:

— Աղջիկս, ո՞ր թարաֆէն ես, հարցուց փաղաքշական, գթասիրտ շեշտով մը:

— Յէտիգուլէն:

— Առջի անգա՞մն է փարա ուզելու կուգաս կոր:

Միւսը գլխու հաստատական շարժումով մը պատասխանեց, ջանալով կարելի եղածին չափ կարճ կապել այդ անհաճոյ հարցաքննութիւնը, բայց պառաւը միտք չունէր իր որսին օձիքը դիւրաւ ձգելու.

— Ինչ կ'ըսուիս, անունդ:

— Սաթենիկ:

— Էրիկ չունի՞ս:

— Մեռած է:

— Վա՛խ, վա՛խ, վա՛խ, չոճուխ ունի՞ս:

— Աղջիկ մը ունիմ, պատասխանեց կինը անհամբերութեան շարժում մը ընելով:

Պառաւը նոր հարցումներու կը պատրաստուէր, երբ որահին դուռը բացուեցաւ և դռնապանին ձայնը գոչեց.

— Եղիսաբէթ Բիւթիւկեան, հայտէ՛ չապուխ...

Հետաքրքիր ու շատախօս պառաւ էր: Անմիջապէս ոտքի ելաւ և սենեակ ուղղուեցաւ, մինչ միւսը լայն շունչ մը կ'առնէր, վերջապէս ազատած ըլլալուն համար այդ ջատուկին ձեռքէն:

Եւ սակայն այդ քանի մը կարճ հարց պատասխանին վեր ի վայր յուզած էր խեղճ կինը, վերակենդանացնելով իր ամբողջ կեանքը, ամուսինին մահը, աղջկան հիւանդութիւնը, իր թշուառ վիճակը:

Սաթենիկ Ամասեան, հազիւ երեսուն տարեկան, շնորհալի ու նուրբ դիմագիծներով կին մըն էր, գեղեցիկ սեւ աչքերով, փոքրիկ բերանով և սպիտակ ակռաներով: Թշուառութիւնը զինքը ընկճած ու քիչ մըն ալ խաթարած էր, բայց բոլորովին չէր եղծած իր կնոջական հըրապոյրը: Դէմքին տժգունութիւնը և մանկամարդ որբևայրիի տրտմութիւնը որ ամբողջ կերպարանքին մէջ նկարուած էր, ազնուական շնորհ մը կուտային իրեն:

Երկու տարիէ ի վեր կորսնցուցած էր ամուսինը, կարող, առաջնակարգ ուսուցիչ մը որ տասնըհինգ օրուան միջոցին, իր կնոջ թեւերուն մէջ, մեռած էր ժանտատենդէ, որբ ձգելով իր հինգ տարեկան մէկ հատիկ աղջիկը՝ Սիրվարդը, հօրը պէս խարտեաշ, փոքրիկ հրեշտակ մը: Այդ յախուռն, յանկարծական մահը որ մէկ քանի օրուան մէջ քանդած ու փճացուցած էր ամբողջ երջանկութիւն մը, խելայեղ յուսահատութեան մը մատնած էր Սաթենիկը, անհնարաղէտքին առաջին ամիսները: Յետոյ, կամաց կամաց, ստիպուեր էր համակերպիլ, ապրելու որոշում տալ: Մանաւանդ որ փոքրիկ Սիրվարդը կար, իր ամուսնոյն թողած միակ ժառանգութիւնը, զոր հարկ էր խնամել, մեծցնել: Այս պարտականութիւնը զինքը զօրացուց կեանքի դժնդակ պայքարին մէջ, սիրտ ու կորով տուաւ իրեն:

Ամուսինը նիւթական բան մը չէր թողած իրեն: Թէեւ ամիսը 15-20 ոսկի կը շահէր, բայց ամէնքն ալ կը ծախսէին, անհաշիւ ու անհեռատես շռայլութեամբ մը:

— Հիմա ապրելու, զբօսնելու, կեանքը վայելելու ատենն է, կը խօսէր էրիկը, աւելի ետքը, երբ քիչ մը տարիքնիս առնենք, կրնանք խնայողութիւններ ընել:

(Շար.ը տեսնել Բ.և Գ. էջերուն մէջ):

ցինէրէն է, տուած է 31,600 ֆրանք ականլու համար գործունէութիւնը, այն է չձգել որ զէնքերը հաւաքուին պուլկար ժողովուրդէն: Մաթոֆին քով մենք 23 հոգի էինք, և անիկա մեզ ծիծաղելով ըսաւ թէ տարք. Լ. և Ս. Պ. տուած են ճերմակ ստացագիրներ՝ ընդունուած գումարները արդարացնելու համար:

Սօֆիաներէն շատերը յայտնեցին որ ձեռք առնուելիք գործունէութիւնը խիստ վտանգաւոր է ժողովրդեան համար, և այդ պատճառաւ ետ կեցան առաջարկէն: Այն ժամանակ Լեարչէֆ և Մաթոֆ, գաղտնի ոստիկանութեան պետերուն հետ խորհրդակցութիւն կատարելէ յետոյ, Ալեքսանդրոֆ, Թասէ և Քօւմանովսքի վօյվօտաներուն հետ համաձայնեցան. անոնց հրամայուեցաւ սպաննել ամէն Պուլկար որ յանձնէ իր զէնքը Թուրքին: Ժողովուրդին դաս մը տալու համար, Պ. Մաթոֆ և Նախարար Լեարչէֆ հրամայեցին գլխատել քահանայ մը և երկու երեք գիւղացիներ: Ասիկա ժողովուրդը խենդենալու աստիճանին հասցուց, և առիթ տալու Թուրքին՝ բռնութիւններ գործադրելու, ինչ որ յայտնի է: Գլխատումէն յետոյ Սօֆիա վերադարձաւ Ալեքսանդրոֆ վօյվօտը, որուն Նախարար Լեարչէֆ հրամայեց բռնի կերպով ստիպել Շթիպի Բրաթովօյի և Սկիւպի գիւղացիները՝ Պուլկարիա անցնիլ: Պուլկար Նախարարութենէն Ալեքսանդրոֆին ըսուեցաւ որ գիւղացիներուն յայտարարէ թէ երբ Պուլկարիա գան Մակեդոնիա ինքնօրէն պիտի ըլլայ»:

Ի վերջոյ խմբագրին այն հարցման պատասխանելով թէ միմիայն Պուլկարներէն է որ զէնքեր կը հաւաքուին, վօյվօտը պատասխանած է.«Թուրքերը աւելի մեծ խոշտանգումներով զինաթափ կ՚ընեն, որովհետեւ ժէօն-Թուրքերը կը վախնան, — և շատ հիմնաւոր է այս վախը.—բէաք ափօնէրական նոր շարժում մը»: Միաբանութիւնը ի հարկին պատրաստ է վօյվօտին անունն ալ տալու»:

ՄԿՐՏԻՉ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆԻ ԱՐՁԱՆԸ ՎԵՐՍԱՅԼԻ ՄԷՋ

Արեգնալէտ օդով մը, ծաղիկներով զարդարուն Վէրսայլի մէջ տեղի ունեցեր է Ուաշինկթընի արձանին բացման հանդէսը: Պատերազմական Նախարարը և Ուաշինկթընի Ֆրանսական դեսպան Ժիւսրան, որոնք ֆրանսական կառավարութիւնը կը ներկայացնէին, Վիրճինիոյ նահանգին պատգամաւորներուն ձեռքէն ընդունեցին արձան մը, իբր պատասխան այն գեղեցիկ արձանին զոր 1786ին Վիրճինիոյ խորհրդարանին համար շինած է Հուտօն մեծ արձանագործը: Յայտնի է որ Ուաշինկթըն մերժեց հնութեան տարազով հագուած կենալ Հուտօնի առջեւ: Արձանագործը պարտաւորուեցաւ զանիկա ներկայացնել կապոյտ այծեմորթի հանդերձով հագուած, ինչպէս երեւցած էր ազատութեան առաջին զինուորներուն մէջ՝ [illegible] կնձնիին տակ: Սուրը պատեանին մէջ և աջ ձեռքը բռնած է խաղաղաւէտ շրջագայողի գաւազան մը, և իր ոտք կը գտնուի արօրի մաճ մը: Պատերազմական Նախարար զօրավար Պրէօն ճառ մը, ուր ի մէջ այլոց ըսած է. «Բայց Ֆրանսա ուրիշ պատճառներ ալ ունեցած է հաւատարիմ մնալու համար Ուաշինկթընի յիշատակին, և ոչ ոք չէր կրնար զայն յիշեցնել Ֆրանսայի աւելի զգալի եղանակով մը քան ձեր նուէրը: Երբոր քաղաքակրթեալ աշխարհին առջեւ դրուեցաւ ձեր ազատագրութեան հարցը, Ֆրանսայի մէջ ի յայտ եկաւ, ազատ Ամերիկայի դատին համար, այն անդիմադրելի համակրութեան նշանքներէն մին, որմէ զերծ չի մնացին ոչ արքունիքը, ոչ քաղաքը, ինչ որ ժողովրդային զինզուածը սարսեց, նախազգացնել տալով թէ ի՛նչ պիտի ըլլար յեղափոխական ալեքը, այն օրը ուր ազգը իր ուժին գիտակցութիւնն ստանալով, ասպարէզին մէջ պիտի մտնէր իր անկախութիւնը ստանալու և ազատութիւնը պաշտպանելու համար: Ամբողջ Ֆրանսայի համակրութիւններն ընկերացան Լա Ֆայէթի և ֆրանսացի կամաւորներուն, որոնք պատրաստ էին իրենց կեանքը և ստացուածքը զոհել ձեզի համար: Ուստի Րօշամպօյի և ծովակալ Կրասի արշաւախումբին յաջողութիւնները Եօրք Թաունի պաշարման առեն՝ երբ ֆրանսական յաղթութիւններ ընդունուեցան և տօնուեցան:» Ուաշինկթընի ֆրանսական դեսպան Ժիւսրան խօսած է յետոյ: Իր ճառէն կը քաղենք հետեւեալ մասերը. «Պատմական երկար անցեալ մը չի ծերացներ ազգ մը, ինչոր կը ծերացնէ զանիկա՝ ներքին տկարացումն է, իր վրայ ունեցած հաւատքին կորուստը, պայքարէն հրաժարումը, մտքի և սրտի ամլութիւնը, հնարամտութեան տեղ հետեւողութեան ոգին, անհատին մէջ եսամոլութեան աճումը, քաջութեանց նուազութիւնը: Յանդգնութիւն չէ ըսել որ ոչ դուք, Ամերիկացիներդ, ոչ մենք Ֆրանսացիներս, այս չարիքներուն ազատանալիքին տակ կը գտնուինք: Եթէ Ուաշինկթըն աշխարհ գար՝ այն ժողովրդական զանգուածներուն մէջ որոնք կիրակի օրերը պիտի խռնուին իր արձանին շուրջը՝ պիտի գտնէր նոյն այն Ֆրանսացիները զորս ճանչցաւ, որոնց զինուորական յատկութիւնները գովելով հաճոյք կըզգար և որոնց սրտի տաքութիւնը, ընդուն միտքը և վեհանձն գաղափարներու համար կիրքը, իր հիացումը կը գրաւէին: Սովորաբար ժամանակի գաղափարը կ՚ընկերացնեն մահուան գաղափարին, «Ժամանակը Մահուան հետ, անխոնջ Թիկնով մը»: Բայց ժամանակը միայն մահը չէ, նաև ծնունդն է: Այն դէպքերուն վրայ զոր մեզի կը յիշեցնէ Ուաշինկթընի պատկերը, ժամանակը անցած է և իր գործը աւարտած է: Ամերիկայի հերոսին շնորհիւ հիմնուած երիտասարդ Հանրապետութիւնը իր յատուկ յոյսերը գիտ, անիկա մնաց միակ, ինչպէս կը մաղթէր, և [illegible] մեծ Հանրապետութիւնը եղաւ: Յիշատակելի դէպք մը, տարիներու ընթացքին մէջ՝ հին թշնամութիւնները ջնջուեցաւ, 1783ի թշնամին (Անգլիոյ ակնարկութիւնը) այսօրուան բարեկամը Ֆրանսայի և Միացեալ Նահանգներու բարեկամը եղած է: Բան մը միայն անվթար մնացած է ու ժամանակը զայն ամրապնդած է, Ֆրանքօ-Ամերիկեան համակրութիւնները, որուն մէկ նոր ու թանկագին ապացոյցն է Վիրճինիոյ նահանգին կողմէն Ուաշինկթընի արձանին նուէրը:»

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԳՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ

Կովկասեան գրավաճառանոցը ստացած է մեծ քանակութեամբ՝ Տփխիսէն Տ. Սահակ Ք. Սահակեանի Հին ուխտի Սրբազան պատմութիւնը՝ Թրքահայ բարբառի վերածուած 70 ընտիր պատկերներով: Ցարդ եղած հրատարակութեանց մէջ ամենատաջին դասագիրք մըն է. գին 5 ղրուշ. ուսումնարաններու համար հարիւրին 15 զեղչով: Նաեւ Կովկասեան գրավաճառանոցի հրատարակութեամբ լոյս տեսած է Առողջապահական Ուղեցոյց թոքախտի համար, Տր. Մ. Հիւպլէի Թարգ. Ց. Քիւրքճեանի գին մէկ ղրուշ. կը գտնուին բոլոր գրատուններու մօտ:

ԳՈՐԾ ՓՆՏՌՈՂ ԿԻՆԵՐՈՒՆ

Լաւ տանթէլա շինող բազմաթիւ կիներու պէտք կայ: Լաւ վարձատրութիւն կը տրուի: Այդ գործը ընել ուզողները կրնան դիմել Պոլիս, Մահմուտ Փաշա, Հավուզլու խանին դիմաց, Խանտան խան, թիւ 12: 3—2

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Սօֆիայէն օգոստոս 18 Թուականով կը հեռագրուի Թանի. «[illegible] կը [illegible] թէ մակեդոնացի պուլկար փախստականներու խումբ մը, յանուն իրենց ընկերներուն, Թուով 1896, պետութեան դեսպաններուն յիշատակագիր մը ներկայացուցած է, ուր փախստականներուն կացութիւնը կը պարզուի: Այս յիշատակագրին մէջ մատնանիշ եղած են այն խստութիւնները, որոնց ենթակայ են փախստականները օսմանեան իշխանութեանց կողմէն զինաթափութեան առեն և կը խնդրեն որ անհրաժեշտ դիմումները կատարուին որպէս զի զինուորները ետ քաշուին, հետապնդումները դադրին, փախստականները կարենան ազատօրէն Մակեդոնիա վերադառնալ հիւպատոսներուն հսկողութեանը տակ եւ իրենց կեանքին գոյութիւնը և ստացուածքներուն երաշխաւորութիւնը ապահովուի:»

⁂ Օսմ. կառավարութիւնը պուլկար կառավարութեան զեկուցած է թէ հրաման տուած է խիստ քննութիւն մը կատարելու՝ զինաթափութեան առեն ի գործ դրուած բռնութեանց հեղինակները գտնելու և պատժելու համար: Պուլկարիա ապաստանած փախստականները պիտի կրնան ազատօրէն դառնալ իրենց տեղերը, առանց հետապնդուելու կամ պատժուելու իրենց գաղթումին համար: Սօֆիայի օսմ. դեսպանը այդ մասին բացարձակ ապահովութիւններ պիտի ընծայէ փախստականներու կողմէ ներկայացուած պատուիրակութեան: Փախստականներու վերադարձը տեղի պիտի ունենայ երկու կողմէն որոշուած կէտէ մը, պուլկար իշխանութեանց կողմէ պատրաստուած ցանկի մը համաձայն:

⁂ Նոյնպէս Վինըր Թակպլաթ կը հերքէ պուլկար թերթերուն սա լուրը թէ աւստրօ-հունգարական կառավարութիւնը պիտի միջամտէ ի նպաստ Մակեդոնիոյ Պուլկարներուն: Վիէննական լրագիրը կը յարէ. «Բացէ ի բաց կամ գաղտնապէս եղած այդ հրաւէրներուն բացարձակօրէն մերժողական պատասխան միայն կրնայ տալ աւստրօ-հունգարական կառավարութիւնը, այնպիսի պատճառներու համար, զորս աւելորդ է թուել:»

⁂ Սկիւպէն կը հեռագրեն թէ Քօչանա և Մալէշ գաւառակներուն մէջ կը գործէր պուլկար յեղափոխական գաղտնի քոմիթէին մէկ Թունդ խմբապետը՝ Սիմէօն: Այդ խմբապետը կը պատրաստուէր սահմանագլուխը անցնելու, երբ օձիքը ձեռք տուած է պահակագունդերուն: Խմբապետին վրան խուզարկուելով՝ գտնուած են կասկածելի թուղթեր և պուլկար գաղտնի քոմիթէին կնիքը, տեղական իշխանութեանց կասկածները արդարացնելով: Խմբապետ Սիմէօն ձերբակալուած է և իր դատավարութիւնը պիտի տեսնուի քիչ առենէն:

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Աթէնքէն կը հեռագրեն թէ երեսփ. ընտրութիւնները հանդարտօրէն կը շարունակուին ամէն տեղ, առանց ոևէ միջադէպի: Վերջնական արդիւնքը երեք շաբթէ յայտնի պիտի ըլլայ: Մինչեւ հիմա Աթէնքի և Պիրէօսի մէջ կատարուած ընտրութեանց արդիւնքը խիստ նպաստաւոր է ժողովրդական թեկնածուներուն, բաղդատմամբ Թէօթօքիսի և Ռալլիսի կուսակցութեանց միացեալ թեկնածուներուն: Ցարդ Պ. Վէնիզէլոս ամէնէն աւելի քուէ շահած է այդ երկու քաղաքներուն մէջ:

⁂ Առջի օրուան թուականով Աթէնքէն քաշուած հեռագիր մը համաձայն, Պ. Վէնիզէլոս անհագին մեծամասնութեամբ ընտրուած է Ատտիկէի շրջանակին մէջ: Արտակարգ ընդունելութիւն մը կը սարքուի ի պատիւ Պ. Վէնիզէլոսի: Կրետացի միւս թեկնածուներու ընտրութեանց արդիւնքները յայտնի չեն: Թեսալիոյ հողագործական կուսակցութեան թեկնածուները ջախջախիչ մեծամասնութիւն մը շահած են: Կը վախցուի որ Պ. Ռալլիսի և Պ. Թէօթօքիսի թեկնածուները բոլորովին պարտուին:

⁂ Աթէնքէն հասած լուրերուն նայելով, մեծ խրախճանք կը տիրէ կրետացի թեկնածուներու և մանաւանդ Պ. Վէնիզէլոսի ընտրութեան մասին: Աթէնք բնակող Կրետացիները յայտարարութիւն մը հրատարակելով՝ ժողովուրդը հրաւիրած են ի նպաստ կրետացի թեկնածուներուն քուէ տալու: Պ. Վէնիզէլոսի ընտրութիւնը ապահովուած կը նկատուի: Սակայն պաշտպան տէրութիւնները այդ մասին դարձեալ դիտողութիւններ ըրած են հելլէն կառավարութեան, ամէն կնճռոտութեանց առաջքը առնելու համար: Հելլէն կառավարութիւնը պատասխանած է թէ ժողովը միայն իրաւունք և ձեռնհասութիւն ունի Կրետացիներու ընտրութիւնը օրինաւոր կամ ապօրինի համարելու, եթէ երբեք ընտրուին անոնք:

⁂ Աթէնքէն կը հեռագրեն թէ պուլկարական պատուիրակին հետ կատարուած բանակցութիւնները գաղտնիք մը չեն այլեւս: Տեսակցութիւնները կը շարունակուին և կը հաւատացուի թէ համաձայն հիմերու վրայ կը դրուի գործը:

⁂ Աթէնքէն քաշուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Պ. Վէնիզէլոս պիտի ընդունի երեսփոխանութիւնը, եթէ երբեք ընտրուի, Կրետէի գործադիր նախագահի պաշտօնէն հրաժարելով: Պ. Վէնիզէլոս նոր կուսակցութիւն մը պիտի կազմէ, Ազգ. Ժողովը գումարուելուն պէս: Իգտամ Յունաստանի համար աղետալի կը նկատէ եթէ երբեք Պ. Վէնիզէլոս նախարարապետ ըլլայ:

⁂ Հելլէնական դեսպանը Րիֆաթ փաշայի հետ ունեցած տեսակցութեան մէջ կարդաց իր կառավարութեան մէկ յայտարարութիւնը, որ կը բողոքէ պօյքօթին դէմ, իբր բռնաբարում վաճառականութեան կիրառումին, ինչպէս նաև 1897ին երկու տէրութեանց միջեւ կնքուած դաշնագրութեան: Հելլէն կառավարութիւնը պատասխանատու կը նկատէ թուրք կառավարութիւնը՝ հելլէնահպատակներու կրած վնասին համար: Րիֆաթ փաշա պատասխանեց թէ օսմ. կառավարութիւնը ամէն միջոց ձեռք առած էր՝ վերջ մը տալու համար պօյքօթին, որ մեղմացած է արդէն, բայց Յունաստան ալ պէտք է ետ կենայ Կրետէի խնդրին մէջ բռնած ընթացքէն:

ՀԱՄԻՏ Ո՞ՒՐ Է

Անգլիական Բէլ Մէլ Կազէթ լրագիրը, որ զգացացունց լուրեր հաղորդելու մասնագիտութիւնը ունի, կ՚ըսէ թէ Ապտիւլ Համիտ այլ եւս Սելանիկ չի գտնուիր: Համիտ Ալլաթինիա վիլլայէն հեռացած է, պառաւ կնկան ծպտուելով և օսմ. քոմիթէին հաւանութեամբ: Գահընկէց վեհապետը իր ազատութիւնը ձեռք ձգած է՝ Գերմանիոյ մէջ աւանդ ձգած դրամները յանձնելով:

ԱԼՊԱՆԻԱ

Տիպրայի Պատերազմական Ատեանը խզարգելութեան դատապարտած է 75 Ալպանիացիներ, իբր մասնակից ապստամբութեան: Եօթանասուն երկու ալպանացի ըմբոստներ, որոնց մէջ կան հռչակաւոր Մէհմէտ Ալիի երեք զաւակները, իբր ըմբոստ Մանասթըրը տարուելով բանտարկուած են: Տիպրայէն ալպանացի երեւելի մը, Ալի Բասթինա, հսկողութեամբ տարուած առեն, յաջողած է խոյս տալ:

ՌՈՒՍ ՀԻՒՊԱՏՈՍԻ ՄԸ ԱՐՏՕՐԴԸ

Պոլյաղինի ռուս հիւպատոսը, գաւառին միւթեսարրըֆին ներկայութեանը, ձիու խնդրի մը առթիւ, ծեծած է թաղապետական բարապանը: Բ. Դուռը ռուս կառավարութեան մօտ դիմում ըրաւ, յիշեալ հիւպատոսը տեղափոխելու համար իր ընթացքին պատճառաւ:

ՌԱԶՄԱՓՈՐՁԵՐ

Էտիրնէի մէջ պատրաստութիւններ կը տեսնուին ռազմափորձեր կատարելու համար: Կ՚ըսուի թէ Ա. եւ Բ. զօրաբանակները Չօրլուի շրջակայքը պիտի հաւաքուին: Ռազմափորձերը պիտի սկսին Պայրամին չորրորդ օրը, այսինքն հոկտեմբերին վերջերը, եւ չորս օր պիտի տեւեն: Զրոյց կը շրջի թէ Սուլթանը ներկայ պիտի գտնուի ռազմափորձերուն: Էտիրնէի օտար հիւպատոսներէն մէկ քանին հրաւիրուած են:

ԵՊԱՐՔՈՍԻՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Աւստրիական թերթերը մեծ խանդավառութեամբ կը խօսին Հագգը փաշայի և կոմս Էրէնթալի տեսակցութեան մասին եւ անոնց կարեւորութիւնը կը շեշտեն արեւելեան բոլոր խնդիրներու տեսակէտով:

ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ Լոնտոնէն հեռագիր մը ստացած է, որուն համաձայն, Նորէն զրոյց կը շրջի թէ, Սուլթանը Եւրոպա պիտի ճամբորդէ: Խտիվը խորհուրդ տուած է Սուլթանին՝ դարմանում մը ընելու համար Զուիցերիոյ մէջ: Յետոյ կայսրը պիտի այցելէ եւրոպական զանազան մայրաքաղաքներ: Այդ ուղեւորութիւնը 1911ին տեղի պիտի ունենայ:

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

Գերմանիայէն գնուած երկու զրահաւորները Օգոստ. 27ին կամ 28ին Տարտանէլ կը սպասուին: Այս առթիւ գերմանական պահականաւը, Լօրէլէյ, Տարտանէլ պիտի երթայ, այդ զրահաւորներուն յանձնումին ներկայ գտնուելու համար: Օսմ. նաւային զինուորները Տարտանէլի մէջ երկու մարտանաւերը պիտի ելլեն, իսկ գերման նաւային զինուորները իրենց երկիրը պիտի դառնան: Միայն գեր-ծովակալ Ֆօն Կ. Պոլիս պիտի գայ Լօրէլէյ պահականաւով: Երկու զրահաւորները Ճիպրալթար նեղուցը անցած են արդէն:

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ԹՐԱՄՈՒԷՅ

Կառավարութեան և Թրամուէյի ընկերութեան միջեւ կատարուած բանակցութիւնները, ելեքտրական Թրամուէյի հաստատման մասին, վերջացած են: Պայմանագրութիւնը մէկ քանի օրէն պիտի ստորագրուի և Նախարարաց Խորհուրդի հաւանութեան պիտի ենթարկուի: Վերջապէս պիտի ազատինք սա ձիաքարշ անտանելի Թրամուէյներէն, որոնց երթեւեկը հետզհետէ անկանոն կը դառնայ ի վնաս ժողովրդեան:

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ

Յունարէն թերթերը կ՚ըսեն թէ կառավարական շրջանակներու մէջ տրամադրութիւն կայ Ազգ. Ժողովին գումարումը թոյլատրելու, պայմանաւ որ Ժողովին աշխատութեանց յայտագիրը հաղորդուի իրեն և կառավարութեան կողմէ պատուիրակ մը ներկայ գտնուի նիստին: Կ՚ըսուի թէ կառավարութիւնը պիտի առաջարկէ Ազգ. Ժողովին գումարումը յետաձգել սեպտեմբեր 1էն յետոյ: Պատրիարքարանի Սինոդը և Խառն Ժողովը այսօր նիստի հրաւիրուած են:

ՎԻՃԵԼԻ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԸ ԵՒ ԴՊՐՈՑՆԵՐԸ

Վիճելի եկեղեցիներու և դպրոցներու օրէնքը գործադրելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը այցելած է Սելանիկի մէջ, Զօրպաթ, Տարիչէվօ և Զօլարէ գիւղաքաղաքները: Սելանիկի յոյն մետրապոլիտը քննութիւն մը կատարել տուած է այդ գաւառակը օրէնքին գործադրութեան հաւանական արդիւնքներու վրայ: Սելանիկի մետրապոլիտութիւնը վիճելի եկեղեցիներուն թիւը որոշած է 78 որոնց 41ը գացուած են. 12ը Սելանիկի գաւառին մէջ, 28ը Ենիճէ-Վարտարի գաւառակին մէջ և 10ը Գարաֆէրիի գաւառակին մէջ, 41 Կէվկէլիի գաւառակին մէջ, 1ը Քուքուշի գաւառակին, 2ը Վօտենայի գաւառակին մէջ, 2ը Սելանիկի մէջ, 12ը Ենիճէ-Վարտարի մէջ կը շարունակուին գործածուիլ պաշտամունքի համար, բայց էկզարքականներուն ձեռքը կը գտնուին, թէեւ պատրիարքականները այդ եկեղեցիներուն սեփականութիւնը կը պահանջեն, վերջապէս, 12 եկեղեցիներ (4ը Կէվկէլիի մէջ և 8ը Ենիճէ-Վարտարի մէջ) որոնք սահմանադրութեան վերահաստատումէն յետոյ բացուած են, պատրիարքականներուն կը ծառայեն և էկզարքարանին կողմէ ետ կը պահանջուին: Սելանիկի մետրապոլիտը կը կարծէ որ առաջին դասակարգին պատկանող եկեղեցիները պիտի յատկացուին էկզարքութեան, պատրիարքականները իրենց այդ գիւղաքաղաքներուն մէջ բնակչութեան երկու երրորդի մեծամասնութեանն վար ըլլալով իրենց թիւը: Նոյնպէս երկրորդ դասակարգին պատկանող եկեղեցիները պիտի ձգուին էկզարքականներուն որոնք ամէն տեղ բնակչութեան երկու երրորդը կը ներկայացնեն: Վերջապէս երրորդ դասակարգին պատկանող եկեղեցիներուն գալով՝ անոնց սեփականութիւնը վերջնականապէս պիտի պատկանի պատրիարքականներուն: Ուրեմն՝ Պատրիարքարանը 78 եկեղեցիէն 12 եկեղեցիի տէր պիտի դառնայ:

ԽՏԻՎԻՆ ՅԱՋՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Անցեալ օր արտատպած էինք Բէլ Մէլ Կազէթի սա լուրը թէ Եգիպտոսի Խտիվը դիմումներ ըրած է՝ Խտիվութեան յաջորդական կարգը փոխելու համար ի նպաստ հունգարացի Թէօրէք կոմսուհիին, եթէ երբեք այս վերջինը մանչ մը ծնի: Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ կ՚ըսէ թէ Վիէննայի լաւատեղեակ շրջանակներուն մէջ հաւատ չըն ծայուիր այդ տեղեկութեան: Խտիվ Ապպաս Հիլմի փաշա 37 տարեկան է. հիմա Հիւանդ ըլլալուն բժիշկներուն խորհուրդովը, առօրեական ուղեւորութիւնը չէ կատարած դէպի Եւրոպա: Գահաժառանգն է Ապտիւլ-Մունիմ իշխան որ տասներկու տարեկան է: Ապպաս փաշա 1895ին ամուսնացած է Իգպալ հանըմի հետ և ունի չորս աղջիկ և մէկ մանչ: 1896ին, գահուն յաջորդութիւնը որոշուելով՝ Խտիվին անդրանիկ զաւակը գահաժառանգ հռչակուած է:

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻԱ

Օսմ. զբօսաշրջիկները, Տէֆթէրխանէի Տեսուչ Մէհմէտ Խասա էֆ.ի ու Ալի Իզզէթ պէյի հետ, առջի գիշեր Քէօսթէնճէ հասած են: Զբօսաշրջիկները ընդունուած են գաւառապետին և Պուքրէշէն հասած յանձնախումբի մը կողմէ, որ կը բաղկանար համալսարանական ուսուցիչներէ, արտաքին գործոց և կրթական նախարարութեանց պաշտօնեաներէն են.: Կէս օրին Պուքրէշ հասած են զբօսաշրջիկները: Խուռն բազմութիւն մը կը սպասէր կայարանին մէջ: Օսմ. զբօսաշրջիկները ջերմապէս ծափահարուած են: Մայրաքաղաքը պտտած են, որ շքեղապէս զարդարուած էր: Իրիկուան, արտակարգ ներկայացում մը տրուած է ի պատիւ զբօսաշրջիկներուն, Օբէրէթէլէշանոյի թատրոնին մէջ: Ներկայ էին կրթական նախարարը և նախարարապետին փոխանորդը, Պ. Հարէ եւ ուրիշ պաշտօնատարներ:

⁂ Ռումանական մամուլը խիստ համակիր յօդուածներ կը նուիրէ Ռումանիա այցելող օսմ. զբօսաշրջիկներու երկու խումբերուն:

⁂ Օսմ. 83 զբօսաշրջիկներ Սինայա հասնելով այցելած են արքայական պալատը: Էլիզապէթ Թագուհին, որ Պուլկարիոյ Թագուհիին հետ էր, Բէլէշի դղեակին մէջ ընդունած է զանոնք: Կէս օրին սեղան մը տրուած է ի պատիւ զբօսաշրջիկներուն: Կէս օրէն չորս ժամ ետքը օսմ. դեսպան Սաֆա պէյ թէյի սեղան մը տուած է: Զբօսաշրջիկները այցելած են Սինայայի շրջակայքը:

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՍԵՐՊԻԱ

Պէլկրատի մէջ առջի օր տեղի ունեցած է սուգի մեծ ցոյցը վօյվօտ Կրիկոր

Մահը երբեք հաշուի չէին առած: Իրենց առողջ երիտասարդութեան մէջ բնաւ չէին խորհած որ անիկա կրնար գուցէ շուրջերնին թափառիլ ու յանկարծ գտնել զիրենք:

Ու այսպէս, մէկ օրէն միւսը, խեղճ այրին դիւրակեցիկ կեանքէն թշուառութեան անդունդը ինկած էր: Առաջին տարին կրցած էր գէշ աղէկ ապրուիլ, մաս մաս ծախելով աւելորդ կարասիներն ու մէկ քանի գոհարեղէնները, բայց երկրորդ տարին շատ աւելի անձկութեան մատնուած էր, ի զո՛ւր փորձած էր աշխատիլ, ձեռագործի մասին իր ճարտարութիւնը օրինաւորել, գործ առնելու միջոցներ չունէր, աղջիկը իրեն արգելք կ՚ըլլար դիմումներ ընելու և առեն առեն ծանօթներու կողմէ եղած յանձնարարութիւններն ալ շատ ոչինչ բաներ էին: Հիմա Ֆէրիգեղ փոքրիկ փայտաշէն տուն մը վարձած էր վեց մեճիտիէի և լուսաւոր սենեակն ալ տուած էր երիտասարդի մը որ իր հանգուցեալ ամուսնոյն բարեկամն էր և իրենց ալ ծանօթ: Երիտասարդը սենեակի վարձքի ու լուացքի համար 120 ղրուշ կը վճարէր, որով տան վարձքէն ազատած էր ինք: Իսկ անօ՞ւնդը՝ Հազիւ հաց անօթի չմնալու չափ բան կրնար ձեռք բերել իր ձեռագործի աշխատութեամբը:

Ու հէ՛ք մանկամարդ կինը, իր այս տականքին մէջ, մէկը չունէր օգնական կամ խրատատու: Հայրը արդէն մանկութեան հասակին կորսնցուցած էր, իսկ մայրը չորս տարիէ ի վեր մեռած: Ամուսնացած քոյր մը ունէր Պուլկարիա հաստատուած և որմէ նիւթական ոևէ աջակցութիւն չէր կրնար յուսալ:

Իր միակ բարեկամն ու խորհրդակիցը Պ. Գարեգինն էր, երիտասարդ վարձակալը, որ երբեմն, շատ նեղ պարագաներուն, մէկ քանի ղրուշի օգնութիւն մը կ՚ընէր իրեն: Այս անձուկ վիճակին մէջ նոր անակնկալ դժբախտութիւն մըն ալ ունեցած էր: Աղջիկը, Սիրվարդ, [illegible] տենդով մը պառկեր էր, խօլական երկիւղներու մատնելով զինքը: Բժիշկը յայտարարած էր թէ կարմրախտ եղած էր մանուկին և թէ հարկ էր մեծ զգուշութեամբ խնամել: Սաթենիկ ամբողջ ամիս մը անքուն հսկած էր զաւկին քով ու վերջապէս յաջողած էր մահուան ճիրաններէն փրկելու զայն: Բայց խեղճ աղջիկը շատ տկար ինկած էր, կաշին ու ոսկորը միայն մնացած, քալելու, շարժելու կարողութիւն չունէր:

Բժիշկը յանձնարարած էր որ լաւ սնունդ առնէ, տաք կաթ խմէ, պաղէն զգուշանայ: Եւ թշուառ մայրը տասը փարա չունէր գրպանը: Հիւանդութեան միջոցին Գարեգին կրցածին չափ նիւթական օգնութիւններ ըրած էր, դեղի ու բժիշկի դրամները վճարած էր, բայց այն ալ մեծ կարողութիւն մը չունէր, վաճառականի պարզ գրագիր մըն էր 5-6 ոսկի ամսականով:

Խեղճ մայրը, խելայեղ, շուարած, չէր գիտեր որո՛ւ դիմել, ուրկէ օգնութիւն յուսալ: Այդ տագնապալի վայրկեաններուն, դրացուհիներ խորհուրդ տուին Աղքատախնամին դիմելու, որ ըստ իրենց ըսածին, այնքա՜ն անարժաններու առատ առատ նպաստներ կը բաշխէր:

Սաթենիկ նախ ընդվզեցաւ: Մինչեւ այդ օր, հակառակ իր կրած անտանելի անձկութիւններուն, երբեք մտքէն անցուցած չէր այդպիսի դիմում մը որ նուաստացում մը կը համարէր իր արժանապատուութեան համար: Բայց ճար չի կար, մանկահին սնունդի պէտք ունէր, կրակի պէտք ունէր, զգեստի պէտք ունէր, եթէ ո՛չ բժիշկը սպառնացեր էր. չէր կրնար դիմանալ, փոքրիկ զանցառութիւն մը կրնար մահաբեր ըլլալ:

— Ինչո՞ւ չերթաս շուտով, կը խրատէին դրացուհիները, դեռ քու վիճակէդ շատ աւելի աղէկ վիճակ ունեցողները կ՚երթան կ՚արձանագրուին կոր, հաց, ածուխ, կաթ, զգեստ կ՚առնեն կոր... Թո՛ղ քիչ մըն ալ քեզի տան:

Վերջապէս իր աղջկան սիրոյն համար Սաթենիկ յանձն առած էր Աղքատախնամին դիմելու:

Առտուն կանուխ, ձիւնին տակ քալելով, Ֆէրիգեղէն մինչեւ Բերա Ս. Երրորդութեան եկեղեցին եկեր էր ու Աղքատախնամին տեղը հարցուցեր էր բանկալը նստող ծերունիի մը:

— Ժամուն ձախ կողմէն շիտակ գնա՛, հան դիմացդ դուռ մը կ՚ըլլայ, ներս մըտիր, սանդուխէն վեր ելիր, կը տեսնաս, պատասխանած էր մարդը:

Հիմա հո՛ն կծկտած կը սպասէր ժամերէ ի վեր, այդ արհեստով մուրացկաններու բազմութեան մէջ, որոնք իրարու հետ կը վիճաբանէին ու կը կռուէին, ժամ առաջ ներս խուժելու և նպաստի մեծագոյն բաժինը յափշտակելու համար:

Ինք քանի մը անգամ փորձած էր կամաց մը դուռը բանալ ու ներս մտնելու, բայց դռնապանը բրտօրէն ետ հրեր էր զինքը:

— Սպասէ՛, փայլամիշ չես ըլլար կոր ա՛... պոռալով երեսին:

Բոլոր այս սպասումը, տառապանքը, նախատինքը, այնքա՛ն զինքը յուզած ու ջիղերը թունդ հանած էին որ վայրկեան մը ուզած էր ձգել փախչիլ և ինքզինքը փրկել այդ անտանելի կորանքներէն: Բայց հէ՛ք, սիրելի Սիրվարդին տժգոյն և երկթացած դէմքը յանկարծ ցցուեր էր իր առջեւ, անմեղ մանկահին որ կաթի ու կրակի կը սպասէր... և գամուած մնացեր էր իր տեղը:

Նպաստընկալները հետզհետէ կը հեռանային, քթերնուն տակէն մռլտալով և բողոքի տրտունջներ բարձրացնելով տրուած նպաստին քանակին դէմ:

Երբ վերջին ծերուկն ալ մեկնեցաւ, անթացուպով քալող ճօճանակող եօթանասունամեայ մարդ մը, Սաթենիկ ոտքի վրայ ելաւ, պատրաստուեցաւ ներս մտնելու, դուռը կամաց մը զարնելէ ետքը: Բայց դռնապանը կրկին [illegible] իր դէմը:

— Քիչ մը սպասէ ըսինք, օ՛ օ՛, աս ի՛նչ էտէպսիզութիւն է...

— Ո՞վ է, ի՞նչ կայ, տակա չլմնցա՞ն, հարցուց խոշոր, հրամայական ձայն մը:

— Էֆէնտի կնիկ մը կայ առտուընէ ի վեր եկեր կը սպասէ...

— Ո՞վ է, արձանագրուա՞ծ է: Ի՞նչ կ՚ուզէ...

— Չէ, էֆէնտի, նոր կնիկ մըն է ուրիշ տեղէն չէ եկած, Ֆէրիգեղէն է եղեր...

— Ներս կանչէ, նայինք:

Դռնապանը այս հրամանին վրայ դուռը բացաւ և Սաթենիկի ըսաւ.

— Հայտէ՛, ներս մտիր... կօշիկ- ոտքերդ սրբէ, քէօ՞ր ես, խասիրը չես տեսներ կոր...

Հէք կինը, երկչոտ ու դողահար, ոտքերը սրբեց և երկու քայլ առաջ գալով կեցաւ, խոնարհ, աղաչողական դիրքով մը:

Կանանչ ծածկոցով խոշոր գրասեղանի մը մէջտեղը, թիկնաթոռին վրայ բազմած էր Ազնուաշուք Ղուկաս էֆէնտի Կէլէփճեան, Աղքատախնամի ատենապետը, ինչպէս նաև Կալուածոցի անդամը, քառասունըհինգը անցած՝ միջահասակ գիրուկ մարդ մը, կարճ մօրուքով ու թաւ պեխերով, գլուխը քիչ մը ճաղատ, խոշոր բերան մը, լայն՝ վաւաշոտ շրթունքներով: Ֆէսը հանած էր գլխէն և մերթ ընդ մերթ ճարպոտ կլոր ձեռքովը ճակատը կը շփէր, անընդհատ ծխելով: Իր շուրջը բոլորուած էին Աղքատախնամի բոլոր անդամները, ատենադպիրը, գանձապետը, են. բայց յայտնապէս կ՚երեւար որ անոնք ամէնքն ալ անկարեւոր մարդիկ էին, ու հո՛ն տիրապետող ամբողջ հեղինակութիւնը Ղուկաս էֆէնտիինն էր:

Սաթենիկ շուարած, շլմորած այդ անծանօթ մարդերուն կը նայէր որոնք իր

Սաքալովիչի համար, որ Մակեդոնիոյ մէջ սպաննուած էր։ Պոլսոյն բոլոր արհեստապետութիւնները, ինչպէս քաղաքացիները և Պելկրատ հաստատուած Սերպ Մակեդոնացիները կը մասնակցին այդ ցոյցին։ Մակեդոնացի Նովակովիչ ատուցիչը երկար ճառով մը պարզած է Մակեդոնիոյ Սերպերուն դժուարին կացութիւնը, նոյն իսկ արդի ռէժիմին տակ, ինչ որ կը հաստատուի Սօքոլովիչի սպաննութեամբ։ Սերպերը հոն ենթարկուած են Պուլկարներու մահուան սպառնալիքին, իշխանութեանց անհոգութեամբը և թշնամութեամբը։ Ներկայ բոլոր Սերպերը երդում ըրած են վոյվոտին սպաննութեան վրէժը լուծելու։

ՀՕՐԱՆԻ ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆԸ

Հօրանէն հասած լուրերը տարամէտ են։ Մէկ կողմէ կը ծանուցուի թէ տիւրզի պետերը անպայման կերպով անձնատուր ըլլալու տրամադիր են, իսկ միւս կողմէն ալ կ'ըսուի թէ տիւրզի լեռնականները պատրաստութիւն կը տեսնեն՝ բուռն ընդդիմութիւն մը ընելու զինուորական արշաւախումբին։ Եահեա-էլ-Էթրաշ ըմբոստապետը, արաբական թերթերու բանծին նայելով, յարձակում գործած է կառավարութեան հաւատարիմ մնացած Քրիստոնեայ երկու գիւղերու վրայ, ամբողջ արջառը թալլելով։ Այդ հրոսապետը աջակցութիւն խոստացած է ուրիշ քանի մը գիւղերու, եթէ երբեք զինուորները յարձակին։

⁂ Արշաւախումբին հրամանատար Սամի փաշա Դամասկոս հասնելով՝ փայլուն ընդունելութիւն մը գտած է։ Սամի փաշա վեց օր պիտի մնայ Դամասկոս, լրացնելու համար արշաւախումբին կազմակերպութիւնը։ Յետոյ ճամբայ պիտի ելնայ դէպի Հօրան, զինուորական գործողութեանց ձեռնարկելու համար իսկոյն։

ԱՒՍՏՐԻՈԹՈՒՐՔ ՍԱՀՄԱՆԱԳԼՈՒԽԸ

Պելկրատէն կը հեռագրուի թէ զինուորական կարեւոր շարժումներ կ'ըլլան Տրինա գետին կողմը, սերպեւպօսնիական սահմանագլխին վրայ և Եէնի-Բազարի կողմերը, ուր պահակազօրքին թիւը կրկնապատկուած է։ Սերպիական մամուլը կը գանգատի երկրու այդ վիճակէն և վախ կը յայտնէ որ վէճեր ծագին՝ աւստրիական զօրքերը յարձակողական նկարագիր ունենալնուն համար։ Աւստրիացի ոստիկան-զինուորներ քանիցս սպաննած են սերպ հպատակներու։

ՕՐԱԳՐՈՂՆԵՐԸ ԵՒ ԹԷՄԷԹԹՈՒԻ ՏՈՒՐՔԸ

Լա Թիւրքի հեռաւեալը կը գրէ. «Տասը տարիէ ի վեր՝ թէմէթթիւի տուրքը կ'ուսումնասիրուի օսմ. կառավարութեան կողմէ և գաւառներու մէջ կը գանձուի։ 1901ին, Բ. Դրան մէջ սկսած են խորհրդակցութիւններ կատարել վեց մեծ տէրութեանց ներկայացուցիչներուն հետ, թէմէթթիւի տուրքը գանձելու համար նախ Թուրքիա հաստատուած օտարահպատակներէն։ Թէմէթթիւի օրէնքին մէջ ո եւ է պայման չէ դրուած օրագրողներէն եւ գրագէտներէն այդ տուրքը գանձելու մասին։ Այս անգամ մեծ զարմանքով տեսանք որ օրագրողները վաճառականներու, ակզանաւորներու, լուսանկարիչներու եւ ուրիշներու հետ միեւնոյն գծին վրայ դրուած են հաւասարապէս։ Մեր պաշտօնակիցներէն ոմանք ենթարկուած են հարուստ վաճառականներու յատուկ թէմէթթիւի տուրքին։ Մէկ քանին տուրք վճարելու հարկադրուած են տարեկան 53,000 ղրուշ զուտ շահու մը վրայ (՛)։ Անցեալ օր, ելմտական նախարարութեան մէկ ձեռնհաս պաշտօնատարին դիմեցինք, հասկնալու համար թէ ինչո՛ւ համար օրագրողներն ալ թէմէթթիւի տուրքին ենթարկուած են։ Ազնուօրէն մեզի յայտարարուեցաւ թէ օրագրողները պետութեան կողմէ թանկագին օժանդակներ նկատուած են, տէրութեան շահերը պաշտպանելու համար։ Այդ պատճառաւ պետութիւնը պարտի աջակցութիւն ընծայել օրագրողներուն և ամէն տուրքէ զերծ կացուցանել զանոնք։ Թէմէթթիւի տուրքը դասաւորող յանձնաժողովը նկատի չէ առած այն սկզբունքը, որով կառավարութիւնը տոգորուած է հանդէպ մամուլին, լրագրողները տուրքի ենթարկելով։ Մեծ յոյս ունիմ որ, յարած է լիշեալ պաշտօնատարը, ելմտական նախարարը, Պոլիս դառնալուն պէս, նկատողութեան առնելով գործը, թէմէթթիւի տուրքէն զերծ պիտի կացուցանէ մամուլը։ Մնայ որ, Եպարքոսարանն ալ չպիտի ընդունի մամուլի վրայ դրուած տուրք մը»։

⁂ Թուրքերէն թերթ մը կ'իմանայ թէ այսուհետեւ ամէն մարդ երբ գործ մը ունենայ պետական պաշտօնատարներուն հետ, պէտք է ցոյց տայ թէմէթթիւի տուրքին վճարումը ցոյց տուող ընկալագիրը, որպէս զի գործին նայուի։

⁂ Հելլենական դեսպան Պ. Կրիպարիս արտաքին գործոց նախարար Րիֆաթ փաշայի հետ ունեցած տեսակցութեան մէջ յայտարարած է թէ բաթէնթի տուրքին գանձումը կը հակառակի Գանլիճայի 1846ի դաշնադրութեան Բ. եւ ԺԲ. յօդուածներուն։

ՍԱՄՕՍԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ

Ճավիտ պէյ, որ այսօր մայրաքաղաքը պիտի ժամանէր, Վիէննայէն մեկնումը մէկ օր յետաձգած ըլլալով, երկու օր Սելանիկ մնալէ յետոյ, յառաջիկայ հինգշաբթի օր Պոլիս պիտի դառնայ։

⁂ Սելանիկէն Սթանպուլի կը հեռագրեն աղջի օրուան թիւով. «Ելմտական նախարարը երէկ հոս հասնելով՝ պաշտօնական և ջերմագին ընդունելութիւն մը գտաւ։ Այսօր մաքսատան՝ չէնքին հիմնարկէքը կատարեց։ Կարեւոր ճառեր արտասանուեցան։ Ճավիտ պէյ վաղը Մանասթըր պիտի մեկնի։ Երեքշաբթի օր պիտի դառնայ, ծովու ճամբով Գավալա երթալու համար։»

⁂ Նոյե Տոյչէ Ալկեմայնէ Ցայթունկ կը գրէ իր շաբաթական տեսութեան մէջ. «Եթէ ստուգիւ Ճավիտ պէյ հոս եկած էր, կարգադրութիւններ կնքելու համար, ատիկա չարգիլեր որ նախարարը, գերման պետութեան պաշտօնական անձնաւորութիւններու հետ տեսակցութիւններ ունենալէ յետոյ, սա համոզումը չգոյացնէ թէ Գերմանիա ալ, Աւստրիա-Հունգարիոյ պէս, կը փափաքի Թուրքիան տեսնել հետզհետէ ամրացած քաղաքական և տնտեսական հիմունքին վրայ։»

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱՒՈՒՐ ՊԱՏՃԱՌ

Եղբայրասպան կռիւը կը շարունակուի։ Այս անգամ արիւնը Վանի մէջ կը թափուի, ազատ սիրոյ օրրանը կը թուի թէ կ'ուզէ ըլլալ նաեւ ազատ ոճիրի հայրենիքը։ Դաշնակցական մը և ռամկավար մը կ'սպաննուին, Դաշնակցական և Ռամկավար մը կը վիրաւորուին։ Անմիջական պատճառը, սա ալ մութ է, սակայն յայտնի է որ այդ ոճիրները պարզապէս կուսակցական ատելութիւններու արդիւնք են։

Ու այսպէս, ափսո՜ս, պիտի շարունակուին այս ոճիրները որովհետեւ ո՛չ ոք մէջտեղ կ'ելլէ ու դարման մը կը խորհի։ Նոյնիսկ այդպիսի փորձ մը ընել ուզողները գրեթէ կը քննադատուին և իրենց ջանքերը ամլութեան դատապարտելու ճիգ մը կ'ըլլայ։

Անցեալները այս սիւնակներուն մէջ հաշտարար Ատեան մը կազմութեան լուրը տուի, լուր զոր իրազեկ աղբիւրներէ քաղած էի։ Արդ, գտնուեցան թերթեր որոնք ուզեցին ժխտել այդ լուրը, կանխահաս կամ անճիշդ ցոյց տալով զայն, և առերես՝ համաձայնութեան գործը իր սկզբնաւորութեան մէջ վիժեցնելու յայտնի փափաքով մը։

Մարդիկ կան որոնք կ'երեւայ թէ ախորժ կը զգան իր այդ եղբայրասպան կռիւներէն, որոնց շնորհիւ իրենց կուսակցութիւններուն վրայ կը խօսուի թերթերուն մէջ եւ ռէքլամ կ'ըլլայ։

Ամէն պարագայի՝ ռէքլամի լաւագոյն ձեւը չէ որ ընտրած են։

Բայց ինչ կ'ընէ մեր Սրբազան Պատրիարք Հայրը որուն համար ըսուեցաւ թէ այս օրերս իսկ իր մօտ պիտի հրաւիրէ կուսակցական եւ չէզոք տարրերու պարագլուխները, համաձայնութեան մը յանգելու համար։ Ինչո՞ւ չգործեր այսքան օրերէ ի վեր։ Ինչ կ'ընէ նաեւ համերաշխութեան առաջարկին հեղինակը՝ Ներսէս էֆ. Օհանեան, որ ա՛յնքան խանդավառութեամբ մէջտեղ նետուեցաւ առաջին օրերուն, եւ որ այսօր ինքն իսկ իր ըրած առաջարկէն խալնելու երեւոյթ մը առած պէտք է ըլլայ. գոնէ այսպէս կ'ենթադրենք, նկատի առնելով իր անտարբերութիւնը այն տեսակ հարցի մը մասին որուն յաջողութեան ամէնէն աւելի ինք պէտք է աշխատէր։

Մենք կը կարծենք որ այս դատը պէտք է Ազգը ձեռք առնէ, պէտք է պարտադրէ իր ներկայացուցիչներուն, իր պաշտօնական մարմիններուն, զինքը վարող ազգ. իշխանութեանց, որպէս զի կարելի եղածին չափ շուտ միջոց մը, հնար մը գտնեն և իրականացնեն հաշտութեան այս ձեռնարկը որ սա տագնապալի օրերուն իրաւունք ունի Ազգին բովանդակ մտահոգութիւնը իր վրայ կեդրոնացնելու։

Անանկ ատեն մը ուր այս բազմաչարչար ազգը ամէնէն աւելի պէտք ունի միութեան և համերաշխութեան, կարենալ կուրծք տալու համար զինքը շրջապատող, եւ թերեւս իրեն համար շատ կենսական իրաւանց և առանձնաշնորհումներու սպառնացող վտանգներուն, կուսակցական նեղ միտ ու անտեղի նկատումներով ազգին ուժերը իրարմէ բաժնել, իրարու դէմ հանել, նոյնիսկ իրարու դէմ զինելը ճշմարիտ հանրային ոճիր մըն է, և այդ ոճրին դէմ մաքառիլն ալ նուիրական, հրամայողական պարտք մը ամէն ճշմարիտ Հայու համար։

Մենք այդ պարտքին հատուցման կը հրաւիրենք ժողովուրդը, բուն ժողովուրդը։ Թող խաղաղ գումարումներ կազմեն իրենց թաղերուն մէջ, թող համոզեն անտարբերները, վերահաս վտանգը զգացնելով զանոնք միացնեն այս ազգային դատին շուրջը, եւ իրենց կամքը հանրագրութիւններով իմացնեն ազգ. իշխանութեանց, մեծերուն եւ պետերուն հաւասարապէս։

Ո՛վ գիտէ, թերեւս ազգին ընդհանրութեան կողմէ արտայայտուած այս բաղձանքը խթան մը ըլլայ անոնց համար, եւ զանոնք սթափեցնէ այն ոճրապարտ թմրութենէն, որուն մէջ ինկած ըլլալ կը թուին սա պահուս։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ՀԱՆՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Նեղոկիոյ բոլոր թաղերը հաւաքաբար և 2000է աւելի ստորագրութիւններ պարունակող հսկայ հանրագրութիւն մը պատրաստած և ղրկած են Պատրիարքարան։ Նեղոկիացիք կը խնդրեն որ իրենց առաջն. տեղապահ Տ. Արտաւազդ վրդ. Գալէնտէրեանը անյապաղ իր վիճակը վերադարձուի՝ առաջնորդական պաշտօնով։

⁂ Կեսարիայէն հանրագրութիւն մը եկած է մէկ քանի հարիւր ստորագրութեամբ, որով կը բողոքեն տեղւոյն Գաւառ. Ժողովին կողմէ Տրդատ եպս. Պալեանի մասին տրուած պարսաւանաց քուէին դէմ. միւս կողմէ Գաւառ. Ժողովն ալ տեղեկագրով մը ամբաստանութիւններ կ'ընէ Տրդատ Սրբազանի մասին։

ՕՐՕԶՏԻ ՊԱՔ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
ԷՕՄԷՐ ԷՖ. ԽԱՆ, ՊԱՂՉԷԳԱՊՈՒ, ՊՈԼԻՍ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ ԱՄԵՆԷՆ ԱԺԱՆ ԱՊՐԱՆՔ ԾԱԽՈՂ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆ Է
ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԷՋ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ ՃՈԽ ՄԹԵՐՔ ՄԸ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ

Կարճ և երկայն գուլպայ, ֆանէլա, քաշ-քօրսէ, սուրթըրը, չալիկներ, այրերու, կիներու և տղոց յատուկ պատրաստ զգեստներ, պլուզներ, ժիւպեր և ժիւբօններ, բէնեաւարներ, քօրսէներ, թաշկինակներ, ձեռնոցներ, հովանոցներ և անձրեւանոցներ, անուշահոտութիւններ, դանակեղէն, մարօքէնէ առարկաներ, ճամբորդութեան և բարիզեան ապրանքներ, առանձին առարկաներ, թօհաֆիէ, ժանեակներ, պրօտրի, մետաքսէ կերպասներ, բրդեղէն և բամպակեղէն ապրանքներ, ճերմակեղէն, կարասիներ, մոմլաթ, լինէօլէում, ժամացոյց և ոսկերչական ապրանքներ։

Մեծ վաճառում բրդեղէն կտորներու. խիստ աժան գիներով։

Օռոզդի Պաք վաճառատունը միակ կեդրոնատեղին է «ՓՖԱՖ» կարի մեքենային եւ «ՕՄԷԿԱ» ժամացոյցներուն, որոնց եւ ո՛չ մէկ կերպով կը հաւասարի այդ արժէքը ունեցող ուրիշ ո եւ է ժամացոյց։

ԱՌԱՋՆ. ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ

Խարբերդէն Պատրիարքարան քաշուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ տեղւոյն Գաւառ. Ժողովը նիստ գումարած և 33 քուէարկողներու մասնակցութեամբ առաջնորդ ընտրած է Սմբատ Ծ. վրդ. Սաատէթեանը, որ 17 քուէ առած է. իսկ առաջն. տեղապահ Գէորգ վրդ. 16 քուէ առեր է։

ՌՈՏՈՍԹՕՅԻ ԳՈՐԾԸ

Ռոտոսթօյի Խառն Ժողովը ստանալով Կնդր. Վարչութեան մէկ պաշտօնագիրը որով կը ծանուցանէր թէ՝ Ղեւոնդ Ծ. վրդ. Դուրեան հրաժարած է առաջնորդական ընտրելութենէ և հետեւաբար կրնայ ընտրութիւն կատարել, նոր նիստ մը գումարած և ծանուցած է Պատրիարքարան թէ առայժմ յետաձգած է առաջնորդի ընտրութեան գործը։

⁂ Պատր. Փոխանորդը Ռոտոսթօ կը մեկնի՝ Աստուածածնայ տօնին առթիւ պատարագելու համար։ Ղեւոնդ վրդ.ի բացակայութեան միջոցին Տ. Տրդատ քհ. Պօյաճեան պիտի վարէ փոխանորդարանի գործերը։

ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ ՀՐԱՀԱՆԳ

Տրապիզոնի առաջն. տեղապահ Տ. Գրիգորիս վրդ. նկատելով որ վարչութեան կողմէ իրեն յանձնուած պաշտօնը, որ էր ժողովները ընտրել, լրացուցած է, խնդրեր է վարչութենէն որ առաջնորդական ընտրելեաց եռանուն ցանկ մը ղրկուի, բայց իր անունը այդ ցանկին մէջէն վերցուի։

ՕԳՆ. ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐ

Ուսուցչ. ընտրելեաց քննիչ յանձնաժողովը իր գործը աւարտեր և տեղեկագիրը ներկայացուցեր է Ուսումն. խորհուրդին։ Այս տարի 18 ուսուցիչ և 34 ուսուցչուհի օգնական ուսուցչի վկայական առեր են։

Ի ՆՊԱՍՏ ՍՈՎԵԼՈՑ

Ասկէ առաջ Ս. Հայրապետը իր Պատրիարքութեան շրջանին յանձնարարած էր լոնտոնաբնակ ազգայիններու որպէս զի անգլիացիներու մէջ հանգանակութիւն կատարեն ի նպաստ հայաստանի սովելոց։ Այս անգամ լոնտոնաբնակ Դր. էֆ. Յակոբեան կը տեղեկացնէ Ս. Պատրիարք հօր թէ այդ միջոցին հաւաքուած գումարը 58 անգլ. ոսկի, կը մնայ Լոյդ Պանքի մէջ և կը խնդրէ որ Պատրիարքարանը պաշտօնագրով մը ստանայ այդ գումարը և յատկացնէ իր նպատակին։

ԳՈՒՐՈՒՉԷՇՄԷԻ ԴՊՐՈՑԸ

Գուրուչէշմէի կրթ. յանձնախումբը ասկէ առաջ վիճակահանութիւն մը սարքած և ասկէ մօտաւորապէս 100 ոսկիի հասոյթ մը գոյացած էր, այժմ այդ գումարով սկսած է նորոգել տալ վարժարանին այլ եւ այլ մասերը։

ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ՀԱՅՈՑ

Ընկերութեանս գոյութիւնը ամուր հիմերու վրայ միանգամ ընդ միշտ ապահովելու և վարժարանի համար մեզ եղած անհամար խնդրանքներու աւելի մեծ չափով մը գոհացում տալով մեր կրթական ու գիւղատնտեսական գործին ալ նոր զարկ մը տալու փափաքով Ժողովիս անդամներէն Ազն. Հալաճեան Արամ էֆ. գաղափարն ունեցած էր Պատրիարքական արտօնութեամբ ու ժապաւինեալ տոմարով մեծ հանգանակութիւն մը կատարելու անձնուիրաբար անձեռնմխելի դրամագլուխ մը կազմելու համար յանուն ընկերութեանս, որուն մայր գումարը առաջնակարգ դրամատուներու պիտի յանձնուի ի շահեցումն, տոկոսները միայն գործածուելով ընկերութեանս պէտքերուն։

Այս անգամ բերկրութեամբ սրտի կը հրապարակենք թէ մեր պատուական պաշտօնակիցին հայրը՝ Վսեմ. Հալաճեան Բարսեղ էֆէնտի՝ որ իր բարեգործութիւններովը ու վարած կարեւոր պաշտօններովը ծանօթ է Ազգ. շրջանակի մէջ, ազնիւ մտածումն ու նախաձեռնութիւնը կ'ունենայ այս հանգանակութեան սկիզբ դնելու համար 500 Օսմ. ոսկւոյ նուիրատուութիւն մը ընելու ընկերութեանս։

Տնօրէն Ժողովս որ իր նուիրական պարտականութիւնը կատարած է հանդէպ Հալաճեան Բարսեղ էֆէնտիի՝ Հիմն. կանոնագրի Թ. յօդուածի Բ. հատուածի տրամադրութեան համաձայն բարերար հռչակելով զինքը ընկերութեանս, կուգայ այսօր իր երախտագիտութիւնը հրապարակաւ ալ յայտնել ազնուասիրտ անձնաւորութեան, թարգման կանգնելով այսու ընկերութեան վարժարանաց մէջ կրթուող այն հազարաւոր գաւառացի աղքատիկ տղայոց որոնք Հալաճեան գերդաստանի այս նոր բարեգործութենէն պիտի օգտուին ուղղակի։

ՀԱՅՈՑ ՄԻԱՑ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ
Տնօրէն Ժողով

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

Գահիրէի հայոց Ազգատախնամին շաբաթական վիճակահանութիւնը միայն երկու ղրուշով կէս ոսկիէն մինչեւ հարիւր ոսկի շահելու հաւանականութիւն կ'ընծայէ մինչ ուրիշ վիճակահանութեան կազմակերպիչները իրենց շլացուցիչ ծանուցումներով ահագին գումարներ ձեռք կը ձգեն ի շահ իրենց քսակին։ Գահիրէի հայկական վիճակահանութեան միակ նպատակն է օգնութիւն հասցնել կարօտեալ ազգայիններու։ Ուստի կը խնդրուի թէ գաւառի և թէ Պոլսոյ ազգայիններէն որ գոնէ շաբաթը տոմս մը գնեն ի փոխարէն երկու ղրուշի չնչին գումարի մը, սա համոզումով որ եթէ պարգեւ ալ չշահին՝ գոնէ ազգասիրական նպատակ մը ըրած պիտի ըլլան. տոմսերը կը ծախուին ամէն տեղ։ Գաւառներէն և Պոլսէն վաճառողներ կը փնտռուին, Դիմել ընդհ. Գործակալ Ցր. Թաթլեանի, Գօճաման օղլու խան թիւ 11

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՑՈՒՆԱՑ ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԸ ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ

Դատական նախարարութեան կողմէ ներքին գործոց նախարարութեան ղրկուած յայտարարութեան համաձայն, անմիջական հրաման տրուեցաւ նահանգային իշխանութեանց որ արգիլուին Ցունաց Ազգ. Ժողովի պատուիրակներուն ընտրութիւնը, և եթէ ընտրուածներ կան, անոնց ինքնութիւնը ճշդելով, կեդրոնին իմաց տրուի։ Բայց յայտարարութեան մէջ ըսուած է թէ Ազգ. Ժողովի մը ինքնակամ գումարումը Պատրիարքարանի իրաւասութեանց ընդդարձակումը պիտի ըլլայ։

ՊԱՍՏՐՄԱՃԵԱՆ ԷՖ.

Օսմ. Երեսփոխան Պաստրմաճեան էֆ. երէկ ռուսական շոգենաւով Պաթումէ Պոլիս ժամանեց։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ

Տիգրանակերտէ երէկի թիւով կը հեռագրուի Բ. Դրան թէ Բալուի մէջ երկրաշարժի զօրաւոր ցնցումներ զգացուեր են։ Կառավարական շէնքերը եւ զօրանոցները, որոնք արդէն հին էին, մեծապէս վնասուած եւ շատ մը տուներ փլած են։ Ժողովուրդը դաշտերը և գերեզմանատուները ապաստանած է։ Կը կարծուի թէ փլատակներուն տակ կին մը մնացած է։ Ոստիկանապետի օգնականը իր տանը տանիքէն իյնալով աջ թեւը տեղէն ելած է. թեթեւ կերպով վիրաւորուածներ կան։

⁂ Երկրաշարժի ցնցումներ զգացուած են նաեւ Սղերդի և Էրզրումի կողմերը։ Կարգ մը տուներու պատերը փլած են և կառավարական շէնքերու պատուհանները վնասուած են։

⁂ Հասան Գալէի մէջ ալ երկրաշարժի ցնցումներ զգացուած են, ցնցումները թեթեւօրէն կը շարունակուին։

ՔՕԼԵՐԱՆ ԷՐԶՐՈՒՄԻ ՄԷՋ

Էրզրումէ կը հեռագրուի Բ. Դրան թէ Նամէրվանի Տիմ-Հազ գիւղը քոլերայէ մէկ մահ և 3 դէպք պատահած է։ Երկրորդ հեռագիր մը կը յայտնէ թէ վարակեալներէն կին մը մեռած է։

ՊՈՄՊԱՆԵՐ ԳՈՍՈՎԱՅԻ ՄԷՋ

Գոսովայէ կը հեռագրուի Բ. Դրան թէ այս անգամ եւս Պուլկար գիւղերէ 12 պոմպաներ գրաւուած են։

ՀԱՑԿԵՐՈՅԹ

Այս իրիկուն Տօլմա պաղչէի պալատին մէջ Սուլթանը հացկերոյթ մը պիտի տայ. ներկայ պիտի գտնուին Խտիվը, նախարարներէն ոմանք և պալատականներ։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Երէկ Բ. Դուռ երթալով արտաքին գործոց նախարար Րիֆաթ փաշայի այցելեցին Ամերիկեան, Անգլիական, Աւստրիական, Իտալական, Ռուսական, Պուլկարական դեսպանները և Պարսկական ու Գերմանական դեսպաններու գործակատարները։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

9/22 օգոս.

Օսմ. միացեալ բացուեցաւ ղրշ.		102—38
» » վար գին		102—36
» » բարձր գին		103—2
» » գոցուեցաւ		102—36
Ռում. Երկ. բացուեցաւ	Ֆր.	217—
» » վար գին	»	216—3
» » բարձր գին	»	217—1
» » գոցուեցաւ	»	216—3
Կ. Պոլսոյ Թրամուէյ	»	13—45
» Ժուիսանս	»	8—15
Օսմ. Ապահ. ընկ.	Լ. Օ.	4—65
Շիրքէթի Խայրիյէ	»	40—
» » Օսման.	»	1—20
Գրէտի Ֆոնս. Էժիբթ. հին	Ֆր.	321—
» » » նոր	»	270—50
Թրանսվալ	»	66—50
Զարթրէզ	»	41—
Կ. Պոլսոյ քարափ	»	443—
Պանք. Օթթօմ.	Լ. Օ.	19—50
Օսմ. ծխախոտի ընկ.	»	17—30
Օսմանթալ քարբէթ.	»	14—10

ՄԵԾ ԺԱՄԱՆՈՒՄ
ԳԱՐՆԱՆԱՅԻՆ ՆՈՐԱՁԵՒ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ
ԵԶԱԿԱՆ ԱՌԻԹՆԵՐ
ԲՈԼՈՐ ՃԻՒՂԵՐՈՒՆ ՄԷՋ
ԹԻՐԻՆԿ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

բախտը պիտի վճռէին։ Անոնք ալ փոխադարձաբար կը դիտէին ու կը զննէին այդ կինը որ իրենց ներկայացող սովորական խնդրարկուներէն չէր, որուն երեսը պատուած չէր տակաւին և հա՛ն ամօթահար, կարմրած կը կենար առանց կարենալ խօսք մը արտասանելու։ Իր այս ամչկոտ դիրքը որ իր տժգոյն այտերը թեթեւ կարմրութեամբ մը կը ներկէր, իրեն պատկառոտ հրապոյր մը կուտար։ Բայց Ղուկաս էֆէնտի այդ մանրամասնութիւններուն վրայ յամենալու ատեն չունէր, անհամբերութեամբ ժամացոյցը նայեցաւ և գոչեց.

— Օ՛, կէսօրին մօտեցեր է...

Ցետոյ, Սաթենիկի դառնալով, կոշտ ու կոպիտ ձեւով մը հարցուց.

— Է՛, ինչ կայ, ինչ կ'ուզես, առաւուն չի գայի՞ր։

— Առտուընէ ի վեր հոս դուրսը կը սպասէի կոր, կմկմաց Սաթենիկ։

— Է՛յ, ինչ կ'ուզես. նպա՞ստ կ'ուզես անունդ արձանագրուա՞ծ է, քննութիւն կատարուա՞ծ է քու մասիդ, խօսէ՛, պատասխանէ, ինչ փայտի պէս կեցեր ես...

— Ո՛չ, դեռ առաջին անգամ է որ եկայ աղջիկս հիւանդ է, սնունդի պէտք ունի, ես այրի եմ ու ո և է նիւթական կարողութիւն չունիմ... կ'աղաչեմ, կը խնդրեմ, անմիջական օգնութիւն մը շնորհ ըրէք...

Ու խեղճ կինը այս բառերը դժուարաւ հազիւ լսելի ձայնով մը արտասանելէ ետքը, թաշկինակը աչքերուն տարաւ, անոնց խոնաւութիւնը սրբելու համար։

— Ճանըմ քեզի բան կը հարցնենք կոր, պատասխան տուր, գոռաց Ղուկաս էֆէնտի, նիւթական վիճակիդ մասին քննութիւն եղա՞ծ է...

— Բայց այս կինը դեռ այսօր, առաջին անգամ ըլլալով մեզ կը ներկայանայ կոր նպաստ խնդրելու համար, բացատրեց անդամներէն մէկը։

— Հա՛, սանկ ըսէ՛ք, պատասխանեց էֆէնտին... անանկ է նէ՝ անունը և հասցէն նշանակեցէ՛ք, քննիչ յանձնաժողովէն մէկը թո՛ղ երթայ վիճակը լաւ մը հասկնայ ու տեղեկագիր մը բերէ, մենք ալ անոր համեմատ բան մը որոշենք։

Եւ Սաթենիկի դառնալով՝ վճռական շեշտով մը գոչեց.

— Տասնըհինգ քսան օրէն մէյ մը անցի՛ր...։

Ոտքի ելան, մեկնելու համար։ Միւսներն ալ հետեւեցան իրեն, մինչ քարտուղարը անոնց դուրս ելլելուն կը սպասէր որպէս զի կնոջ անունն ու հասցէն արձանագրէ։

Սակայն Սաթենիկ, խելայեղ սոսկումով մը, իր շուրջը կը նայէր, կարծես առանց բան մը հասկնալու անցած դարձածէն։

Քսա՛ն օր ետքը... միթէ կարելի՞ էր, ինք որ նոյն ժամուն, նոյն վայրկեանին անհրաժեշտ պէտք ունէր օժանդակութեան։ Ու նորէն աչքին առջեւ կը ցցուէր Սիրվարդի տժգոյն և աղաչող դէմքը, որ իր ստամոքսին պարապութիւնը կ'աղաղակէր։ Ինչպէ՞ս կրնար ձեռնունայն դառնալ տուն, ինք որ ինքզինքին խոստացեր էր ամէն ստորնացումներու, ամէն նուաստութեանց գնով, անպատճառ բան մը տանելու զաւկին։

— Էֆէնտի, կ'աղաչեմ, կը պաղատիմ, այսօրուան համար գոնէ փոքրիկ նպաստ մը շնորհ ըրէք, բացառիկ բան մը... պզտիկ գումար մը, որով կարենամ զաւակս գոնէ քանի մը օր ապրեցնել...

— Անկարելի է, էֆէնտիմ, անկարելի է, բացագանչեց Ղուկաս էֆէնտի, հոս կարգ կանոն կայ, ամէն բան օրէնքով կ'ըլլայ, մինչեւ հիմա ինտոր ապրեցար նէ՝ քանի մը օր ալ անանկ ապրէ՛... առանց քննութեան դրամ չենք կրնար տալ, նայինք ո՛վ ես, ի՛նչ ես, իրաւցնէ կարօ՞տ ես... կարելի է մեզի կը խաբես կոր, կարելի է քեզի օգնող մը ունիս, բօհա՛ֆ բան, չըհասկցած փարա կը տրուի՞... մենք ի՛նչ գիտնանք ո՛վ ես, ի՛նչ ես... կարելի է բօզին մէկն ես... ալլա՛հ, ալլա՛հ...

Եւ էֆէնտին անձրեւնոցը առնելով ու լաստիկները հագնելով, երկուքնոց մը նետեց դռնապանին և առաւ քալեց իր պաշտօնակիցներուն հետ։

Սաթենիկ քարացեր մնացեր էր եղած տեղը. էֆէնտիին վերջին բառերը «կարելի է բօզին մէկն ես», անհուն հարուածի մը պէս իջած էր գլխին, զինքը սանդրակեցնելով, անշարժացնելով։ Երբ քիչ մը ինքզինքին եկաւ, սենեակին մէջ առանձին մնացած էր քարտուղարին հետ։

— Անունդ արձանագրել պիտի տա՞ս, հարցուց քարտուղարը որ կ'ուզէր ժամ առաջ տետրակները ժողվել ու երթալ։

Սաթենիկ զարմացումով քարտուղարին նայեցաւ, չհասկնալով թէ ինչ կ'ուզէր։ Իր շփոթութեան մէջ ամէն բան մոռցեր էր, յետոյ մէկէն յիշեց։

— Այո՛, անունս և հասցէս... քննութիւն կատարուելու համար... Սաթենիկ... Սաթենիկ Ամասեան, Ֆէրիգիւղ, Պաքալ փողոց թիւ 26...

Ու մեկնեցաւ, մառմալար, գլուխը սեւ շալին տակ ծածկած, եկեղեցիին պատին քովէն սողալով։

(Շարունակելի)

ԻՆՉՊԷՍ ՓԱՅԼԱԿԸ
ԿԸ ՄԱՔՐԷ ՕԴԸ
ՆՈՅՆՊԷՍ
ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԿԸ ՄԱՔՐԷ ԱՐԻՒՆԸ

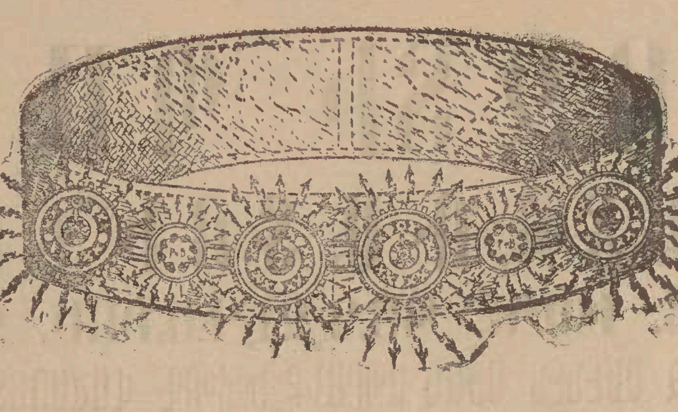

ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ ԵՒ ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ
ՖՐԱՆՍՈՒԱ ՏԸ ՉԱՌԱ
Ղալաթիա, Սէն Բիէր խան
Թիւ 25—26

ՓՈՐՁԵՑԷՔ
ԲՆՈՒԹԵԱՆ
ԴԱՐՄԱՆՆԵՐԸ

ԵԼԵԿՏՐԱԲԺՇԿԱԿԱՆ ԳՕՏԻ

ԵԹԷ ԿՈՒԶԷՔ ՄԱՔՈՒՐ ԱՐԻՒՆ,
ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԿՈՐՈՎ ՈՒՆԵՆԱԼ
ԿՐԵՑԷՔ
ԵԼԵԿՏՐԱԲԺՇԿԱԿԱՆ ԳՕՏԻ
ՈՐ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾՈՒԱԾ Է ՏՈՔԹ. ԲԻՉԱՐՏՍԸՆԻ
ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ՄԱՐՏԿՈՑՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԵԱՄԲ

Ամենէն ապահով, լաւագոյն եւ ամենաազդու դարմանն է հետեւեալ հիւանդութիւնները բուժելու համար, որոնք արեան անմաքրութենէն առաջ կու գան.—Գլխացաւ, յօդացաւ, յօդատապ յօդերու այտում, ջղացաւութիւն, խոստումը, սիամթիք, գլխի պտոյտ, ամլութիւն, անկարողութիւն, ջղային տկարութիւն, կիներու հիւանդութիւններ, ստամոքսի տկարութիւն, ջլախտ, ուսացաւ, յիշողութեան կորուստ, նիհարութիւն, կիներու տկարացումը եւայլն

ԵԼԵԿՏՐԱԲԺՇԿԱԿԱՆ ԳՕՏԻԻՆ գինն է ֆրանք 40՝ թիւ 1, ֆրանք 50, թիւ 2, ֆ. ոք 75՝ թիւ 3։ Կը ծախուի Փարմասի ֆրանսէզ, Ս. Ռըպոլի, սիթէ Բուժէլի, Բերա։

ԼԱ " ԲՐԵՎՈՒԱԵԱՆԹ „

ԿԵԱՆՔԻ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՀՈՒԱՆ ՊԱՐԱԳԱՅԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1893ԻՆ

Անհատական ձեռնարկութիւն, որ կը գործէ Ֆրանսական կառավարութեան հսկողութեան ներքեւ.—Վարիչն է կեանքի փոխադարձ ապահովագրութիւններու ընկերութեանց երաշխաւորութեան և վերապահովութեան անանուն ընկերութիւնը

ՈՐ ՈՒՆԻ 3,000,000 ՖՐԱՆՔ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ, 3, ՏՕԹՊՈՒԼ ՓՈՂՈՑ, ՓԱՐԻԶ

Ապահովագիրներ ամէնուն տրամադրելի, ամիսը 5 Ֆր.էն սկսեալ վճարումով

Պանք տը Ֆրանսի մէջ 1910 Յունիս 15ին դրուած գումար՝

21,000,000 ՖՐԱՆՔԻ ՄՕՏ

Ամէն տեսակ տեղեկութիւններու համար դիմել Կ. Պոլսոյ Տնօրէնութեան

ԿԱԼԱԹԱ — Տնօրէն
ԹՕՓՀԱՆԷԼԻ ՊԱՐԱՔ — Թ. ՌԷՇՈՒԼ
12—36

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳ. ԸՆԿ.

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ, իր մասնաւոր շէնքին մէջ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու չոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու ցուցափեղկի ապակիներու խորտակուելուն դէմ։

Ընկերութեան դրամագլուխ, ամբողջապէս վճարուած	10,666,666	Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	187,322,000	»
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	581,115,000	»
1908 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	83,232,000	»

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան Խան Վօյվօտա, Ղալաթիա։
Պոլսոյ գործակալութեան, Տիլսիզզադէ խան, Աչըր Էֆէնտի Ճատտէսի, Թիւ 26
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ 67

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ.— Թէմմէթի Բուիւրիք 4% Օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ Օսմ. Պանքայի Ղալաթիոյ կեդրոնատեղիին մէջ 1910 Օգոստոս 1/14էն սկսեալ պիտի վճարուին նոյն թուականին պայմանաժամէ սպառած թիւ 35 կտրօնը ու նոյն փոխառութեան անցեալ յուլիս 1/14ին վիճակահանութեան մէջ ամորթի ելած պարտաթուղթերը։ Թուակիր կտրօններուն հետ ներկայացուած կտրօններուն ու պարտաթուղթերուն փոխարէն ստացագիր մը պիտի տրուի, որ իր թուականէն 10 օր յետոյ պիտի վճարուի Օսմ. Պանքային Ղալաթիոյ մասնաճիւղէն։ 12—12

ԸՆՏԻՐ ԴԱՍԱԳԻՐՔԵՐ

Առաջնակարգ դպրոցական շրջանին համար ամէն տեսակ ընտիր դասագիրքերու մթերք մը տրամադրելի է ազգ. վարժարաններու համար։ Դիմել Դաւիթեան Գործակալութեան, Իւթիւճի խան, Մոլլա Թաշի։

ԼՈՒՍԻՆԵԱՆ ԲԱՌԳԻՐՔ

Լոյս տեսաւ Գ. Լուսինեանի ֆրանսահայ մեծ բառգիրքին Բ. հատորին 40րդ պրակը։ Հաւաքողք պէտք է փութան լրացնել իրենց պակաս պրակները։ Գործը կ՚աւարտի ամսոյս վերջը։

BANQUE D'ATHENES
ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

(ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ)
ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
50,000,000 Ֆրանք
ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ
9,275,000 Ֆրանք
Կեդրոնատեղի՝ Աթէնք

Մասնաճիւղեր.—*Կ. Պոլիս (Ղալաթիոյ և Պոլսոյ գրասենեակներով), Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Խարթում, Մանսուրա, Զագազիկ, Լիմասօլ (Կիպրոս), Սելանիկ, Քավալա, Իզմիր, Քասանթի, Սէրէզ, Սամսոն, Տրապիզոն, Քիոս, Եանեա, Պիրէօն, Բաթրաս, Վօլօ, Շիրա, Քալամաթա, Թրիփոլիցա, Լարիսա, Հանիա, Գանտիա, Րէթիմօ (Կրետէ)։*

Հեռագրական հասցէն՝ ԱԹԷՆՕՔԼԷՍ

Աթէնքի պանքան կը զբաղի դրամատանց վերաբերեալ ամէն կարգի գործառնութիւններով. փոխատուութիւն ապրանքներու և արժէթուղթերու վրայ, փոխանակագիրներու գեղչում, առնելիքի գանձում, վարկագրերու չրջաբերութիւն, փոխանակագիր, Թուրքիոյ ու Եւրոպայի քաղաքներուն վրայ չէքերու փոխանցում հեռագրաւ, հաչուընթաց։

Սակարանական գործառնութիւններ եւ արժէթուղթեր.— *Սակարանական հրամաններու գործադրութիւն մեր ու եւրոպական հրապարակներուն վրայ, չափաւոր պայմաններով։ Արժէթուղթերու պահպանութիւն՝ աննչան վարձքի մը փոխարէն. Զեղչ և գանձում ամէն կարգի կտրօններու։*

Աւանդ.— *Աթէնքի պանքան դրամական աւանդ կ՚ընդունի, տարին 3% (հարիւրին երեք) տոկոս վճարելով։*

Խնայողութեան սնտուկ.— *Աթէնքի պանքան՝ փոքր խնայողութիւնները քաջալերելու համար, խնայողութեան սնտուկի սպասարկութիւն մը կազմակերպած է, որով %ին 4 տոկոս կուտայ դրամական աւանդներու։*

Առեւտրական ճիւղ.— *Աթէնքի պանքային Պոլսոյ գործակալութիւն Տէյիրմէն խանի (Պոլիս, Նէմիչ-Իսկէլէսի) մէջ, նաւահանգիստին մօտ, իր մթերանոցը կ՚ընդունի շատ չափաւոր վարձքի մը փոխարէն, իր յաճախորդներու ապրանքներուն պահպանութիւնը, թէ՛ իբր աւանդ և թէ իբր երաշխաւորութիւն իր ըրած փոխատուութեանց։ Աթէնքի պանքային Լոնտոնի մասնաճիւղին մէջ ալ առեւտրական բաժին մը կայ, որ ամէն կարգի առեւտրական գործերով կը զբաղի խիստ չափաւոր պայմաններով։*

Ընդհ. տնօրէն
Ձ. Ք. ՄԱՑԱՍ

ԶԱՎՈՒՇՕՂԼՈՒԻ
Ծիկառի Թուղթը

ԾԽԱԽՈՏԻ ՄԱՔՍԱՏԱՆ ՆԻՑ
Թիւ 14

Խարխափանք մարքայով ծանօթ մեր սիկառի թուղթին չատ մը կեղծերը հրապարակ հանուած են։ Ատոնց դէմ դատ բացուած է մեր կողմէ։ Ուստի մեր յաճախորդներէն կը խնդրուի ծխախոտի մաքսատան կից թիւ 14 վաճառատունը դիմել։ Կարգ մը մանրավաճառներ, ծխավաճառներ, աւելի չահ ընելու համար, ուրիշ թղթեր կը ջնեն մեր ընտիր թուղթերուն տեղ։ Ծխողները պէտք է ուշադրութիւն դարձնեն մեր սիկառի թուղթին կողքին վրայ և մէջը գտնուած խարսխանիշին և իւրաքանչիւր թերթիկներուն վրայ տպուած չոր դրոշմին ու 14 թիւին, նոյնպէս ուշադրութիւն դարձնելու է մեր թուղթին ազնուութեան։

ԼԱՕ ՔԱՐ

Էնտ Ճէնէրալ Իշըրանս Քօրբօրէյշըն Լիմիթըտ
Անգլիական ապահովագրական ընկ.
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին. 4 Սէն Բոլս Չըրչեարտ Լոնտրն

Դրամագլուխ	Անգլ. ոսկի	350,000
Պահեստի դրամ	» »	122,781
Տարեկան հասոյթ	» »	367,876

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ
Օսմանեան կայսերական պանքա
Ղալաթա-Պոլիս

Ընկերութիւնը Թուրքիոյ մէջ ապահովագրական ո՛ և է սէնտիքայի յարած չըլլալով, բացառիկ դիրքի մէջ է և կրնայ ամէն վտանգ ապահովագրել. Հետեւաբար չէնքերու, կարասիներու և ապրանքներու վրայ հրդեհի դէմ ապահովագրութիւններու զանազան սէնտիքաներու գիներէն ՉԱՓԱՊԷՍ ԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ կ՚ապահովագրէ։ Վնասներու վճարումը տեղի կ՚ունենայ ՏԵՂՒՈՅՆ ՎՐԱՅ ամենամեծ առատաձեռնութեամբ և արագութեամբ։

ՃՈՐՃ ՉԻՋՆԸԼ ԷՆՏ ՍԸՆՍ ՔՕ. ԼԸՄՏ.
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՀԱՄԱՐ ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՔ
ԿԱԼԱԹԱ ԱՏԱԼԷԹ ԽԱՆ ԹԻՒ 12-16 Կ. ՊՈԼԻՍ

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՈՆԻՔ

BANQUE DE SALONIQUE
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 Ֆր.
ՎՃՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին
8,000,000 Ֆր.
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին
3,700,000 Ֆր.
ԿԵԴՐՈՆԸ Է ՍԷԼԱՆԻԿ
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ
Դադվոյա, Կ. Պոլիս (Ղալաթիա և Պերա), Մանասդըր, Սէրէզ և Իզմիր։

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՈՆԻՔ [illegible] 3, 6, 9, 12 ամսուան [illegible]

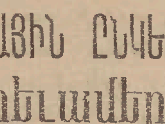

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Աւստրօ-Ամերիկեան

(Cie. de navigation Austro-Americana)
ԱՆԴՐԱՏԼԱՆՏԵԱՆ 45 ՇՈԳԵՆԱՒ

Կանոնաւոր մեկնում ամէն հինգշաբթի օր։ Մասնաւոր դիւրութիւններ կ՚ընծայուին հայ ճամբորդներուն։ Շոգենաւերը երկին պատաստակ ունին։ Սնունդը խնամեալ է։ Ելեկտրական օգափոխում և լոյս։ Մարքոնիի դրութեամբ անթել հեռագիր։ Բժիշկ և դեղ ձրի։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել գլխաւոր գործակալութեան,

Ղալաթիա, Շարապ Իսկէլէսի փողոց, Լոյտ Օթրիշիէն գործակալութեան նախկին չէնքին դիմաց և Արապեան խանին վերեւ թիւ 24։

Ընդհ. գործակալ
ԹԷՕԴՕՐ ՔՈՒՐՄԻՆՋԻ

ԴՊՐՈՑԻ ՎԱՐԻԶՆԵՐԸ

Ուսուցիչ և Վարժուհի ընտրելու համար կրնան և պէտք է դիմեն ԴԱՒԻԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ (Սեթեան խան, Մոլլա Թաշ, Կ. Պոլիս) Մեր մօտ տրամադրելի են ձեռնհաս պաշտօնեաներ՝ ամէն առաւելութեամբ ու կարողութեամբ։

Ս. ԴԱՒԻԹԵԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօսթ Լօքալ տարեկան	108	դր.
» » » վեցամսեայ	60	»
Գաւառներու համար տարեկան	108	»
» » վեցամսեայ	60	»
Արտասահմանի համար տարեկան	35	ֆր.
» » վեցամսեայ	20	»

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ. հասցէի փոփոխման համար 2 դրշ.։ Բաժանորդները անպայման կանխիկ, ծանուցումները առանձին կը սակարկուին. Գրամ զրկելու ամենադիւրին եւ ապահով միջոցը Մանտաթն է։

Արտօնատէր ԳԱՐԵԳԻՆ ՔՕՍԱՃԵԱՆ

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

(ԻՄՆԻԷԹ ՍԱՆՏԸՂԸ)
1284 ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Օսմ. կառավարութեան երաշխաւորութեան ներքեւ կը գտնուի եւ երկրագործ. պանքան վարկ բացած է Պոլիս Ճիպալի Օղլու փողոց, իր սեփական շէնքին մէջ

Հետեւեալ պայմաններով դրամ կ՚ընդունի եւ փոխատուութիւն կ՚ընէ։

Դրամ ընդունելու պայմաններ.—

Մէկ տարի եւ աւելի պայմանաժամով աւանդ դրուած դրամներու համար տարին հարիւրին հինգ տոկոս։

Վեց ամսուան պայմանաժամով դրուած դրամներուն համար տարին հարիւրին 4 ու կէս։

Առանց պայմանաժամի, ընթացիկ հաշուով, այսինքն ուզուած ատեն դրամը առնելու պարագային, տարին հարիւրին 4 տոկոս կը վճարէ։

Առանց պայմանաժամի կ՚ընդունուի մէկ քառորդ ոսկիէն սկսեալ մինչեւ 500 ոսկի։

Փոխատուութեան պայմաններ.—

Գոհարեղէններու, ոսկի ու արծաթ առարկաներու և արժէթուղթերու փոխարէն տարեկան հարիւրին ութը տոկոսով դրամ փոխ կուտայ։

Ապահովութեան Սնտուկը պետութեան շահերուն ծառայող հանրօգուտ հաստատութիւն մըն է և իր գործառնութեանց մէջ ժողովրդեան շահերը կը փնտռէ։ Թէ երկրին և թէ ժողովուրդեան շահերուն նպաստաւոր է Ապահովութեան Սնտուկը նախընտրել քան թէ օտար հաստատութեանց հետ գործ ընել։

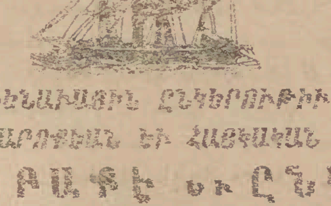

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՏԻՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ԺԱՄԱՆՈՒՄՆԵՐ

Ֆրիժի, օգոս. 16ին, Մարսիլիայէն հոս կը ժամանէ։

Իօնի, օգոս. 23ին, Նովորոսիսքէն և Պաթումէն։

Իմէրէթի, օգոս. 30ին, Մարսիլիայէն։

Ֆրիժի, սեպտ. 6ին, Նովորոսիսքէն և Պաթումէն։

Իօնի, սեպտ. 13ին, Մարսիլիայէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Օգոստոս 13ին չորեքշաբթի իրիկուն, ժամը 4ին, Կօլ չոգենաւը, Նաւապետ Ճինլիանի, դէպի Զօնկուլտաք, Ինէպօլը, Կիրասոն, Սամսոն և Տրապիզոն։

Օգոստոս 17ին, շբ. իրիկուն, ժամը 4ին, Ֆրիժի չոգենաւը, Նաւապետ Ուիթրիսէլ, դէպի Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիսք։

Օգոստոս 27ին, չր. առաւօտ, ժամը 11ին, Իօնի չոգենաւը, Նաւապետ Պուլ, դէպի Մուտանիա ու Մարսիլիա։

Օգոստոս 31ին, շբ. իրիկուն ժամը 4ին, Իմէրէթի չոգենաւը, Նաւապետ Բէքու, դէպի Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիսք։

Սեպտ. 7ին, չր. առաւօտ, ժամը 11ին, Ֆրիժի չոգենաւը, Նաւապետ Ուիթրիսէլ, դէպի Մուտանիա և Մարսիլիա։

Սեպտ. 14ին, շբ. իրիկուն, ժամը 4ին, Իօնի չոգենաւը, Նաւապետ Պուլ, դէպի Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիսք։

115 — Թ. ՌԷՇՈՒԼ

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ - ՖԷՐԱՅՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ՝	130,000,000 Քուրոն
ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ՝	39,000,000 Քուրոն

Կեդրոնատեղի՝ ՎԻԵՆՆԱ

Մասնաճիւղեր.— *Կ. Պոլիս (Պոլսոյ և Բերայի գրասենեակներով), Ալքսամ, Աւսիկ, Պէլիթզ, Պիալա, Պօզէն, Պրուն, Բէչթա, Չէրնովից, Թրիւսթ-Միսթէք, Կրաց, Ինսպրուք, Գորլիցա, Քլաւն, Կէրֆուրթ, Քրակաւ, Լէմպէրկ, Մարիէնպատ, Մէրան, Բիլզէն, Բրագ, Բրօտնից, Բրզեմիսլ, Ս. Բոլթէն, Թառնով, Թէբլից, Թէչէն, Վիլաչ և Նէօյթաու։*

Վինըր Պանք-Ֆէրայն պանքային ամէն գործառնութիւն կը կատարէ. փոխատուութիւն կ՚ընէ հաչուընթացով և արժէթուղթեր աւանդ ձգուելու փոխարէն։ Առեւտրական թուղթեր կը զեղչէ։ Չէքեր և վարկագիրներ չրջաբերութեան մէջ կը դնէ ու հեռագրաւ գումարներ վճարէ Թուրքիոյ և արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ։ Թուրքիոյ և օտար երկիրներու վրայ քաչուած առեւտրական թուղթերու վճարումը կը կատարէ խիստ չափաւոր ծախքերով։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ։ Բաժնեթուղթերու գնում և վաճառում կ՚ընէ անմիջական կերպով յանձնելի։ Կը դնէ եւ կը ծախէ թանկագին դրամներ ու ստակներ, քարդոսկիներ եւայլն։

Վինըր Պանք-Ֆէրայն Խնայողական Սնտուկի մասնաւոր սպասարկութիւն մը *հաստատած է, %ին 3½ տոկոսով և իր յաճախորդներուն խնայողութիւնները կ՚ընդունի, սկսեալ ոսկեզուարէ յիսուն դրուշէն։*

«Սէյֆս» դրամարկղներ, *որոնք Ղալաթիոյ կեդրոնատեղիին մէջ կը գտնուին, խիստ նպաստաւոր պայմաններով վարձու կը տրուին և ամէն ապահովութիւն կ՚ընծայեն։*

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ չինուած ըլլալով, իրենց ամրութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատւոյ վկայական և չքանշան ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բերա	1. *Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց, Թիւ 343 և 343 կրկին։* 2. » » *Կալաթա Սէրայի դիմաց։*
Կալաթա	1. *Սինկէր խան Թիւնէլի եառեւ։* 2. *Թրամվայի կայարանին դիմաց։*
Պոլիս	1. *Սուլթան Համամ Թիւ 2։* 2. *Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13*
Սկիւտար	*Զարշը Պօյը, Թիւ 120։*

Դասերը և նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ Օղլուի տունը։
67

ՊԼԵՒՔԻ ՊԱՐՏԷԶԸ

Տավլօերքը հաստատուած այս պարտէզը հիանալի տեսարան մը ունի։ Ըմպելիները առաջնակարգ են և գիները չափաւոր։ Մայիս 30/12 յունիսէն սկսեալ, ամբողջ ամրան եղանակին նուագ ամէն ուրբաթ ու կիրակի օրերը, ժամը 8էն (Ը. Թ.)։ Մուտքը ազատ է։

ԹԱՏՐՈՆ

Թաքսիմի Նուվօ Սիրք Թատրոնին մէջ ամէն գիշեր ժամը 9½ին (Ը. Ե.) տեղի կ՚ունենայ Բարիզի Բաթէ եղբայրներու Սինէմաթօկրաֆային ներկայացումներ, խիստ հետաքրքրաշարժ յայտագիր մը համաձայն։ Գիները չափաւոր։